

DIRVA

Nr. 25

Vasaris-February 28, 1962

Cleveland, Ohio

Ką 'išrinks' nuo Lietuvos į Maskvinį 'Tautybių Sovietą'?

(Lietuvoje vykstančio 'rinkimų' vaidinimo apžvalgos tęsinys)

Į vadinamąjį "tautybių sovietą" kovo 18 dieną iš Lietuvos bus "išrinkti" šie asmenys:

1) Nina Derbina, Naujosios Vilnijos "Žalgirio" staklių gamyklos meistrė, nuo šiaurinės Vilniaus apygardos (apygardų ribos čia ne tos pačios, kaip rinkimuose į "sąjunginį sovietą", nes čia apygarda apima tik maždaug 25-tą Lietuvos gyventojų dalį, ne dešimtą). (Garbės kandidatas šioj apygardoj buvo siūlytas Aleksandr Šešepin, maskvinio partijos CK sekretorius).

2) Algis Paštukas, Elektros suvirinimo įrengimų mokslinio tyrimo instituto Vilniaus filialo direktorius, nuo pietinės Vilniaus apygardos. (Garbės kandidatas -- Piotr Demišev, Maskvos miesto partijos I sekretorius).

3) Josif Legavec, vyresnysis kiauulininkas kolchoze, nuo Vilniaus apylinkių apygardos. (G. kand. -- Boris Ponomariov, iš partijos maskvinio CK).

4) Leokadija Diržinskaitė (buvusi ar ir tebesanti Piliušenko, šiaulietė). Šumausko kaippremjero, pavaduotoja kultūros ir švietimo reikalams, nuo Alytaus apygardos. (G. kand. -- Ivan Spiridonov, iš Maskvos CK).

5) Povilas Čepulis, kolchozo pirmininkas, nuo Biržų apygardos. (G. kand. -- Frol Kozlov, Chruščiovo pavaduotojas).

6) Aleksandras Drobnyš, valst. plano komisijos pirmininkas, nuo Zarasų apygardos. (G. kand. -- Genadij Voronov, RSFSR vicepremyeras).

7) Ksaveras Kairys, Šumausko I pavaduotojas buvęs "sovnaicho" pirmininkas prieš Kulvečą, nuo Marijampolės apygardos. (G. kand. -- Dmitrij Polianskij, RSFSR premjeras).

8) Antanas Gabalys, ekskavatorininkas Akmenės cemento gamykloj, nuo Joniškio apygardos. (G. kand. -- Viktor Grišin, visąsąjunginis profsojuzų pirmininkas).

9) Vytautas Baltrušaitis, darbininkas iš Petrašiūnų elektros, nuo šiaurinės Kauno apygardos (G. kand. -- Leonid Iljičiov, maskvinio partijos CK sekretorius).

10) Genovaitė Karalienė, "Drobės" fabriko audėja, nuo pietinės Kauno apygardos. (Garbės kandidatas -- pats Nikita Chruščiovas).

11) Vasilij Zotov, maskvinio valstybinio plano komiteto pirmininko pavaduotojas, nuo Kauno apylinkių apygardos. (G. kand. -- ing. Nikita Chruščiovas).

12) Aniceta Skabickaitė, "Dotnuvėlės" kolchozo agronomė, nuo Kėdainių apygardos. (G. kand. -- Leonid Iljičev, tas pats, kaip šiaurinėj Kauno apygardoj).

13) Dmitrij Polikarpov, visąsąjunginio partijos centro komiteto įstaigos kultūrinio skyriaus viršininkas (iš Maskvos), nuo Klaipėdos apygardos. (G. kand. -- Frol Kozlov, kaip Biržų apygardoj).

14) Mečislovas Navajauskas, kolchozo pirmininkas, nuo Kretingos apygardos (G. kand. -- Nikolaj Švernink, iš partijos CK prezidiumo).

15) Stasė Čepėnienė, linų kom-

binato audėja, nuo Panevėžio apygardos. (G. kand. -- Frol Kozlov).

16) Alfonsas Randakevičius, vyriausias čekistas Lietuvoj, nuo Raseinių apygardos. (G. kand. -- Otto Kuusinen, iš partijos CK, buvęs kandidatas į Suomijos kvilingus).

17) Jeronimas Gaidimauskas, traktorininkų brigadininkas iš Vabalninko, nuo Rokiškio apygardos. (G. kand. -- Aleksandr Šešepin).

18) Stasys Gešas, Šilalės raj. "Goranių" kolchozo pirmininkas, nuo Tauragės apygardos. (G. kand. -- Leonid Iljičev, CK sekr.).

19) Justas Paleckis, nuo Telšių (šiaurėsiosios) apygardos. (G. kand. -- Kiril Mazurov, Gudijos "Sniečkus").

20) Aldona Linkevičienė, gydytoja iš Kaišiadorių, nuo Trakų apygardos. (G. kand. -- Nikolaj Podgornij, Ukrainos "Sniečkus").

21) Juozas Maniūšis, vilniškio partijos CK sekretorius, nuo Ukmergės apygardos. (G. kand. -- Michail Suslov).

22) Algirdas Žukauskas, Mokslinio tyrimo duomenų koordinacijos komiteto pirmininkas Vilniuje, nuo Utenos (susiaurintos) apygardos. (G. kand. -- Anastas Mikojan).

23) Alesia Pajaujienė, melžėja iš Vilkaviškio rajono, nuo Šakių apygardos. (G. kand. -- Dmitrij Polianskij, RSFSR premjeras).

24) Boris Popov, neseniai atsiųstas tiesioginis padėjėjas -- prižiūrėtojas prie "Sniečkus", partijos II sekretorius Lietuvoj, nuo švenčionių apygardos. (G. kand. Mikolaj Podgornij, Ukrainos "Sniečkus").

25) Marija Kerienė, batų rantų prisiuvėja "Elnio" fabrike Šiauliuose, nuo Šiaulių apygardos. (G. kand. -- Otto Kuusinen, kaip Raseinių apygardoj).

Ir čia, kaip ir "sąjunginis sovietas" reikalams, net dviejose apygardose partijai prireikė turėti "deputatus" iš pačios Maskvos, Lietuvoj net negyvenančių, būtent, Zotovo Kauno apylinkėms ir Polikarpovo -- Klaipėdai "atstovauti". Abu aukšti pareigūnai Maskvoj, jų "atstovausimose" apygardose nei regėti, nei girdėti, ir patys vargu ar žino, kur tos apygardos yra (Galbūt, vaidinimo režisoriai atveš juos parodyti).

Šie nuobodūs ir iš esmės nereikšmingi sąrašai skelbiami ne kaip naujienos, o kaip dokumentai, akivaizdžiai ro-
dantys...

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos East St. Louis skyriaus naujoji valdyba, Sėdi iš kairės: ižd. Juozas Kleinaitis, valdybos narys Vladas Tervydis, vicepirmininkas J. Gumbelevičius, pirmininkas Dr. P. Švarcas ir sekretorius Bronius Tiškus.
J. Kleinaičio nuotrauka

Studentai pasmerkė sovietų imperializmą Pabaltijo kraštuose LAISKAS IŠ N. ZELANDIJOS

Šių metų vasario mėnesio pradžioje, Curious Cove įlankoje, užsibaigė Naujosios Zelandijos universitetų studentų kongresas, sutraukęs rekordinį skaičių dalyvių ir eilę įžymių kalbėtojų, jų tarpe Amerikos ambasadorių Akers.

Kongresas priėmė apie 20, daugiausiai tarptautinio turinio rezoliucijų, jų tarpe ir sekančią, pateiktą kongrese dalyvavusio lietuvių studento: "Šis kongresas giliai apgailestauja sovietų tebetęsiamą Lietuvos, Latvijos ir Estijos okupaciją ir

rusifikaciją, ir kreipiasi į Sovietų Sąjungos vyriausybę atitraukti savo karines pajėgas ir administracinį aparatą, kad laisvo apsisprendimo teisė ir Jungtinių Tautų Chartos principai galėtų būti pritaikyti lietuvių, latvių ir estų žmonėms Jungtinių Tautų Organizacijos priežiūroje."

Sios rezoliucijos turinys bus pateiktas Sovietų Sąjungos atstovybei Wellingtone.

Daugumas vietinių studentų domėjosi dabartinę Lietuvos padėtimi ir pa-

reikė solidarumą kenčiančiai lietuvių tautai. Kiti teiravosi, kaip jie galėtų prisidėti prie Lietuvos išlaisvinimo.

Vasario 16-tos minėjimas Aucklande

Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimą Aucklande surengė vietinė Lietuvių Bendruomenės apylinkės valdyba vasario 17 d. Cresta kavinėje. Apylinkės pirmininkas A. Pinkus atidarė minėjimą. Paskaitą apie dr. Basanavičių skaitė agr. Č. Liutikas, išryškindamas jo svarbą ir plačią įtaką lietuvių tautiniame atgimime, pasibaigusiam nepriklausomos Lietuvos valstybės atstatimu. Paskaitininkas prilygino dr. Basanavičių prie šventraščio Dovydo, kuris išėjo kovon prieš baisųjį Galijotą ir laimėjo.

Basanavičiaus pradėtoji "Aušra" buvo sniego gniūstėlė, kuri riededama laiko tekme tapo didelia jėga, prikėlusia, kai kurių mirtin nurašytą lietuvių tautą, naujam gyvenimui.

Buvęs Valstybės Teatro aktorius Petras Šimkus paskaitė kelis Aisčio ir Brazilijos eilėraščius. Oficialioji dalis baigta Lietuvos himnu.

Studentai ir lektoriai varžosi dėl lietuvių grafikos

1960 metais lietuvių studentai ir Students' International draugija padovanojo po vieną lietuvių dailininko grafikos kūrinių Aucklando universiteto bibliotekai.

Gerą pusmetį H. Salkausko ir T. Zikaro grafika puošė biblioteką, bet vieną dieną abu paveikslai "pradingo". Lietuvių studentams buvo nepatogu klausinėti --

(Nukelta į 2 psl.)

ŽINIOS IŠ VISO PASAULIO

• Astronautas J. H. Glenn sutikimas Washington, kad ir pasitaikė lietingas oras, sutraukė per ketvirtį milijono žiūrovų. Jo pranešimas JAV kongrese, buvo daug kartų pertrauktas karštais plojimais. Kongreso salė buvo perpildyta atstovais, senatoriais, vyriausybės nariais, diplomatais ir kviestais aukštais svečiais.

Ta pačia proga buvo pagerbti visi astronautai, kurie savo duoklę jau yra atidavę erdvių užkariavimui ir artimoje ateityje atiduos. O taip pat ir visi mokslininkai, šiam tikslui savo gabumus ir darbą skyrę ir paruošus planus sugėbą paversti realybe.

• Pietų Vietname du lėktuvai bombardavo prezidento Ngo Dinh Diems rūmus. Nors viengungis prezidentas su broliu ir jo šeima buvo rūmuose, bet jie liko nesužeisti. Lėktuvai turėjo Pietų Vietnamo ženklus. Incidentas aiškinamas. Nors

žinios ir prieštarauja, bet manoma, kad tai pasikėsinimas prieš diktatūrinį prezidentą, prieš kurį ir anksčiau buvo pasikesinimų.

• Prezidentas Kennedy paprašė padidinti Taikos armiją. Šiuo metu ji siekia 2400. Norima, kad galėtų padidėti iki 6700. Iki šiol tam reikalui buvo skirta 40 milijonų dolerių. Dabar norima beveik 64 milijonų.

• Alžiro sukilėlių atstovai jau patvirtino taikos sutartį su Prancūzija, bet ji nebus paskelbta, kol sukilėliai neužims jiems pažadėtų pozicijų. Tam jau ruošiamasi ir kiekvienu metu laukiama oficialaus paskelbimo.

• Robert Kennedy, po lankymosi Berlyne, pasiūlymą su K. Adenaueriu, lankėsi Paryžiuje ir apie pusę valandos kalbėjosi su De Gaulle.

• Fordo bendrovė ateinančiais metais į rinką išleis panašų automobilį į dabartinį Vokietijos gaminamą Volkswagena. Jo kaina bus apie \$1600 ir vadinsis Cardinal.

JAUNIESIEMS DAINININKAMS, AKORDEONISTAMS IR DAILIOJO ŽODŽIO SAKYTOJAMS

Šiemet Dirvos rengiamos jaunųjų talentų varžybos įvyksta gegužės 12 d., Clevelande.

Varžybose kviečiami dalyvauti dainininkai, akordeonistai ir dailiojo žodžio sakytojai, abiejų lyčių tų šakų jaunieji menininkai.

Varžybų laimėtojams, kaip ir ankstesniais metais, skiriamos piniginės premijos.

Visi, norį varžybose dalyvauti, nedelsiant praneša savo sutikimą Dirvos redakcijai (6907 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio), kad paaiškėtų dalyvių skaičius. Pranešti ne vėliau, kaip iki kovo 24 d.

Varžybų taisyklės artimiausiu laiku bus baigtos ruošti ir paskelbtos visų dėmesiiui. Bet registruotis kviečiame tuoj, kad nesusitrugdytų kiti varžybų parengiamieji darbai.

ŠIANDIEN IR RYTOJ

☆☆☆

NE VISI MOKA DARNIAI DIRBTI

Amerika gyvena John Glenn skridimo į erdvę dienomis.

Nepaprastai išstobulėjusių ryšio priemonių ir technikos dėka, to skridimo eiga, skridusio žmogaus populiarumas, jo laimėjimai galėjo būti mūsų stebimi, tingiai sėdint minkštuose foteliuose, atleidus nuo darbo įtemptus raumenis. Džiaugiamės kartu su visais, kuriems Titovo ir Gagarino skridimai buvo sunkiai prarijamu kartėliu.

John Glenn skridimo svarbumas tame kad jis iškėlė momentą, kuris erdvių užkariavimo epochoje bene pats svarbiausias -- tai mokslo laimėjimai, įgalinę tokius skridimus įvykdyti.

Čia gi jungiasi į vieną darnų vienetą beveik visos mokslo šakos, pradedant matematika, baigiant medicina. Neatsilikia nuo jų ir ryšio priemonių bei tos srities technikos mokslai, jų atstovams jau dabar teikiant, kad žmogaus skridimas ir nusileidimas mėnulyje galės taip pat būti stebimas patogiai mums foteliuose ilsintis...

Priimdamas garbės ženklą iš Prezidento, John Glenn pareiškė, kad jis esąs tik išdava gražas ir darnaus vieneto, kuriame jungiasi tiksliai visų mokslo sričių specialistai, sudarę sąlygas pavyksiai jo kelionei. Be jų mokslinio genijaus, be jų darbo ir pasižventimo apie tokių skridimus nebūtų ko ir svajoti, kai dabar jie jau darosi įpročiu, nežinint kiek tai kainuotų.

Spaudoje ir televizijoje atvaizduoti to mokslinio vieneto ir vykdytojo darbo rezultatai. Juose atsispindi ir jiems rodomoji užtarnauta pagarba.

John Glenn laikui ir vietoje iškeltoji "teamwork" problema, kurioje atsispindi visi raketinio amžiaus laimėjimai, verčia su gėda prisipažinti kad yra tokių, kurie iki šiol netikėjo, jog iš tikrųjų yra tokie povandeniniai laivai...

"Teamwork" -- gražas tai žodis.

Darnus vienetas -- darna, taip reikalinga įvairiose gyvenimo srityse, ne vientik mėnulį skristi.

Ne visi sugeba dar darniai iki Washingtono nuriepti. O kaip jie sugebės jei dar naudojamasi 1905 metų technikos laimėjimais,

-- Mes padėsime, bet pirm pašalinkit kliūtis!...

MŪŠIS, KURIS GALEJO NULEMTI II PASAULINĮ KARĄ...

Amerikiečiai ruošėsi švesti Kalėdas, kai...

Tarp visų mūšių Antrojo pasaulinio karo, Ardenų mūšis, kurį vokiečiai pradėjo prieš 1944 metų Kalėdas, buvo nelauktas ir galėjo tragiškai pasibaigti sąjungininkų nenaudai.

Kai tuo metu Prancūzija, Belgija, Liuksemburgas buvo išlaisvintos, žmonės pritrėkė gandas, kad sąjungininkai traukiasi Arde-

priežasties budėti, 3,300 miestelių gyventojų, išlaisvinus Liuksemburgą, buvo evakuoti į vakarus. O vokiečiai, įsitaisę kitoj pusėj Sure upės, seno vienuolyno pastatuose, nerodė jokio aktyvumo ženklų.

Nuo Echternach iki Monschau 135 km. ilgio frontas buvo gynamas šešių amerikiečių divi-

kai buvo ilsimasi pozicijoje ir buvo vengiama sukelti bereikalingą triukšmą.

Į šiaurę nuo Echternacho amerikiečių linijos, kuriosėjo stambiais Sure upės krantais, buvo pavestos ginti 4-tai divizijai. Kitoj pusėj upės, krantas slėpė garsiąją Siegfriedo liniją. Dar toliau šiaurėje stovėjo 9-toji šarvuota divizija, kuri čia buvo atsiųsta tik prieš savaitę. Toliau į šiaurę, Sure ir Our upių subėgime, stovėjo 28-toji pėstininkų divizija ir toliau fronto linija sekė Our vingiuotą upę.

Mažas Vianden miestelis, kur galima buvo persikelti per upę, buvo saugomas 36 amerikiečių kareivių, įsitaisiusių senos pilies griuvėsiuose. Nedideliame Heintz viešbučio salėje keli G. I., grįžę iš patruliavimo, kalbėjo apie vienrankį vokiečių ser-

Naujosios Zelandijos Aucklando lietuvių grupė gegužinės metu Liutikų sodelyje. Sėdi iš kairės: A. Mitkevičienė, Kaminskienė, Pinkutė, K. Kaminskaitė, D. Žiginskaitė, Gerulaitytė, Žiginskienė, N. Liutikaitė ir A. Procutienė, Stovi: A. Senkus, H. Pečiulaitienė, D. Pečiulaitytė, Č. Liutikas, M. Pinkienė, Gerulaitienė, Naujos Zelandijos LB pirm. J. Pečiulaitis, M. Šimkienė, M. Cibulskis, V. Grigaliūnienė, E. Pinkutė, P. Raudon, E. Mitkevičiūtė, A. Mitkevičius, G. Kaminskas, S. Pinkus, V. Grigaliūnas, A. Žiginskaitė, V. Varkalis, Gerulaitis ir K. Kaminskas. Viršutinėje eilėje: LB Aucklando apyl. pirm. A. Pinkus, J. Gaigalas, dr. E. Liutikienė ir P. Šimkus.

G. Procutos nuotrauka

Ardenų miškuose, kol buvo ramu, amerikiečių patruliai darydavo mažus žygius, kad neprarastų budrumą...

nuose, nepajėgdami atsilaukti milžiniškam vokiečių puolimui. Amerikiečių jėgos Bastognėje buvo grasinamos apsupti. Kelias į Dunkerque ir Paryžių vokiečių tankams iš naujo buvo atviras.

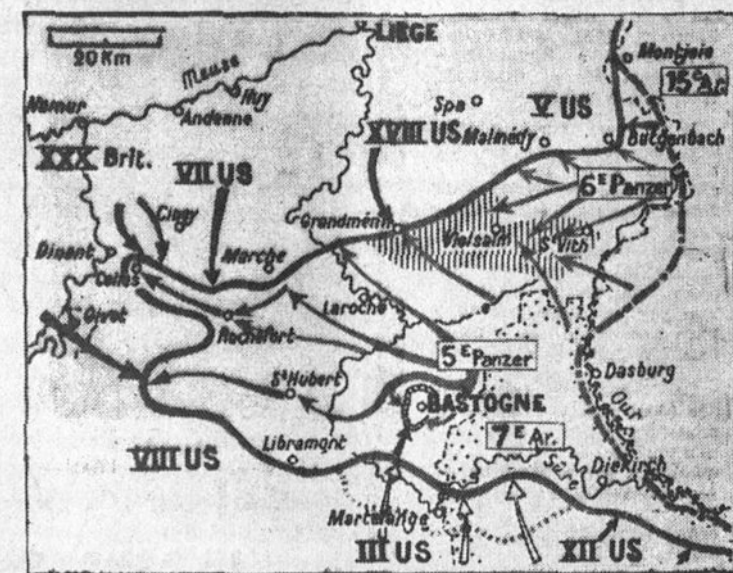
Tai buvo smarkus mūšis, į kurį Hitleris metė savo visas jėgas ir kurį vos nelaimėjo.

Bastogne kautynės, pasak prancūzų generolo Bethouart, galėjo virsti katastrofa, jei vokiečiai būtų turėję didesnius rezervus. Sąjungininkai, pasitikėdami savo jėga, lygiai kaip ir Pirmajame pasaulyne kare, stumė išvargusį priešą, nepagalvodami, kad prieš žudamas jis gali sukaupti paskutinius jėgas pasipriešinimui. Tokia strategija galėjo virsti katastrofa.

Ardenų fronte 1944 m. gruodžio 15 d. naktį buvo šalta ir ramu. Viduramžių statybos Echternach miestelyje prie Liuksemburgo, amerikiečių kariai, išskyrus sargybinius, jau 10 val. vak. buvo sugulę. Nebuvo jokios

zijų. Trys iš jų dar nebuvo gavusios kautynių krikšto, o trys kitos, prarėtintos ankstyvesnių kautynių, buvo papildytos ir perorganizuotos.

Ardenų frontas buvo laikomas ramiu kampu, kur artilerija šaudydavo tik prisišaudymams, o patruliai įžengdavo į priešų užimtas pozicijas tik tam, kad neprarastų budrumą. Šautuvo šūvio nuotoly vieni kitus galėjo stebėti. Vokiečiai žiūrėdavo, kaip amerikiečiai valgo, o G. I. vakarais žiūrėdavo į moteris, kurios nusileisdavo pas vokiečius į apkasus. Jau du mėnesiai

Amerikiečių ir vokiečių pozicijos Ardenų fronte.

žantą, kurį pagavę su savimi atvedė. Belaisvis visą laiką jiems kartojo: "Vokiečiai šią naktį puls!" Ir jis maldavo juos trauktis į vakarus, kartu ir į pasilimant.

Apie 25 km. į šiaurę, fronto linijaėjo per Our upę ir buvo įlindusi į Vokietiją, perkirsdama Siegfriedo liniją. Šitoj vietoj 106 divizija buvo tik prieš kelias dienas užėmusi poziciją. Tai

buvo ne tik šviežiausi kareiviai Ardenuose, bet ir jauniausi Europoje, kurių daugumą sudarė aštuoniolikmečiai jaunuoliai. Už kelių kilometrų į šiaurę, leitenantas Alan Jones Jr. svajingai žiūrėjo pro savo slėptuvės duris. Prieš jį buvo nuostabus vaizdas, koks randamas tik kalėdinuose atvirukuose: eglės dengtos sniegu ir nuo stogo nutysę ledo gabalai. Jis galvojo tą ramų vakarą apie savo žmoną, kuri Washingtonė laukė pirmojo kūdikio.

Bet jo tėvas Alan Jones, vadovavęs divizijai, nebuvo poetiškai nusiteikęs kaip sūnus. Jis buvo neramus nuo to momento, kai žemėlapy pamatė savo divizijos poziciją, kuri buvo įsikūsi 10 km. į vokiečių linijas. Vieta buvo labai nepalanki kautynėms ir aplink buvo pilna vokiečių betonotų slėptuvių. Perimdamas poziciją, gen. Jones pareiškė, kad labai lengva esą jo diviziją atkirsti nuo likusios armijos. Bet generolai Hodges, Bradley ir Eisenhoweris buvo užsispyrę šį smagialį išlaikyti, kad vėliau iš jos galima būtų išplėsti puolimą.

Jis buvo susirūpinęs ir dėl siauro slėnio 10 km. pločio, kuris tęsėsi šiaurėje prie "Schnee Eifel" ir vedė vokiečius per Losheim į Belgiją. Prie Eifel, Kewinkel kaimely 14-tos kavalerijos grupės seržantas John Banister su savo grupe buvo įsitvirtinęs viename name ir galėjo stebėti Losheim kelią.

Išvakarėje jis matė penkiasdešimt vokiečių sunkiai tempiant roges, prikrautas įvairios medžiagos, o paskui daugiau nieko apie juos nebegirdėjo. Bet tą gruodžio 15 naktį, nerimaudamas Banister atsikėlė ir priėjo prie lango, pasižiūrėti į namą, kuriame dingo vokiečių būrys.

Į šiaurę nuo 14-tos kavalerijos grupės pozicijų per tris kilometrus nebuvo nė vieno tanko ir nė vienos slėptuvės. Amerikiečių patruliai ten retai vaikščiodavo ir vokiečiai galėjo saugiai lankytis už amerikiečių linijų. Gal būt durys tarp Vokietijos ir Belgijos nebuvo visai atviros, bet pakankamai pravertos. Tik 900 amerikiečių karių, blogai ginkluotų gynimosi kautynėms, saugojo svarbiausią Europojeėjimą.

Šis gyveninis punktas taip pat sudarė sunėrimą tarp dviejų armijos korpusų: VIII-to vadovaujamo gen. Troy Middleton ir V-to vadovaujamo Leonard Gerow.

V korpus su 99-ta nauja divizija, sudaryta iš naujokų pozicijoje buvo dar tik mėnuo. Kareiviai buvo nepatenkinti guoliais, kuriuos turėjo išsirausti žemėje...

Fontominio fronto linija baigėsi prie vokiečių Monschau miestelio irėjo gandai, kad pats Hitleris senais laikais dviračiu apvažiavęs šias apylinkes liko taip sužavėtas, kad įsakė šį miestelį laikyti muziejumi ir ne-

N. Zelandijoje...

(Atkelta iš 1 psl.)

kur nudėjote mūsų dailininkų paveikslus. Bet paslaptis paaiškėjo studentų laikraščiui "Craccum" išspausdinus atvirą laišką teigiantį, kad lietuvių dailininkų kūrinių "atsirado" universiteto personalo svetainėje. Laiško rašytojas J. S. M. pasidžiaugęs, kad lektoriai domisi ir įvertina šių dienų meną, užklausk, kodėl paveikslai nekaba bibliotekoje, kuriai jie buvo dovanoti ir kur studentai jais galėtų pasigerėti. Laiškas baigiamas šūkiu — Studentai vienykitės!

Universiteto administracijai pakako vieno paraginimo... Pradžioje šių akademinių metų abu lietuvių dailininkų kūrinių vėl puošia bibliotekos sienas. O kai Platonas pasidaro nesuprantamas ir šekspyras nusibosta, studentų žvilgsniai nukrypsta nuo storų knygų į žaismingas lietuvių dailininkų linijas paveiksluose, na ir lietuviui studentui smagiau darosi. Mes turime ką parodyti, tik parodykime... G. P.

griauti. Kiekvienu atveju joks vokiečių sviedinys nepataikė į Monschau, įsitikinę, kad nėra ko bijoti, amerikiečiai įsitaisė to miestelio namuose ir anksti sumigo. Rytoj bus panaši diena, kaip šiandieninė, tad nebuvo ko rūpintis.

Visu frontu nuo Echternach iki Monschau 75,000 amerikiečių karių gruodžio 15 vidurnaktį ruošėsi ramiai švesti artėjančias Kalėdas...

Fronto užnugary kareiviai daugiau rūpinosi maistu ir laiškais, o karininkai maistu, laiškais ir alkoholio porcijomis.

Už 8 km. nuo Losheim, nedidelis Honsfeld kaimas buvo 99-tai divizijai poilsio ir pasilinksminimo vieta. Tą vakarą visi kareiviai buvo kinoteatre ir išeldami laukan išgirdo gandas, kad rytoj atvyksianti Marlene Dietrich. Tad kareiviai, kurie turėjo 8 val. ryto grįžti į frontą, pradėjo rūpintis, kaip atidėjus kelionę iki pietų.

Dar toliau užnugary, nedideliame Saint-Vith miestelyje, 106 divizijos vadas gen. Alan Jones buvo įsirengęs savo štabą mokyklos klasėje. Tą vakarą nors jis negavo jokių alarumuojančių žinių, buvo nervingas, nes irgi buvo pirmą kartą mūšyje.

Clervaux miestely, kur buvo 28 divizijos poilsio centras, vokiečių dezertyras Joseph Geiben buvo neramus. Jis daug kalbėjo

(Nukelta į 3 psl.)

Lietuvoje...

(Atkelta iš 1 psl.)

dantieji, koks iš tikrųjų "rinkimų" vaidinimas vyksta. Būtų naujiena ir gal net šiočia tokia "pasikeitimų" žymė, jei po kovo 18-os, šiuos sąrašus palyginus su tais, kuriuos tada paskelbė "rinkimų komisija", pasirodytų kokių nors skirtumų. Šiaip jau, iš tų "rinkimų" nelaukiama jokių naujienų, išskyrus nebent tai, kiek šimtadalių nušimčio daugiau negu 99 bus "balsavusių" skaičiaus pranešime. Vienintelis dėmesio vertas dalykas būsimuose pranešimuose bus tik tas, kokį oficialiai praneš "balsuoti teisę turinčiųjų skaičių", jeigu tas skaičius nebus nutylėtas (ir jeigu jis sąžiningai bei tvarkingai nustatytas).

Organizuoti "garbės kandidatų iškėlimai" teberodo, kad visai panašiai, kaip ir Stalino laikais, partija tebereikalauja, kad partijos didžiūnai būtų ir toliau patakūniškai garbinami. Skirtumas tik toks, kad Stalinas su mažesniu skaičium savo bendrininkų tokia garbe dalindavosi, nes jo laikais ne kiekviena apygarda privalėjo turėti ir "garbės kandidatą" šalia paskirtojo "kandidato". Be to, Stalinas įsakydavo taip pat ir į respublikinį sovietų Vilniuje išrinkti save, Molotovą ir dar porą savo artimesniųjų. Chruščiovas to nebedarė, bet savo aukštųjų valdininkų ir generolų politrukų į maskvinius sovietus "išrinkti" nuo žemaičių ar aukštaičių visgi lėpia.

you'll like Stroh's...better!

Kepimas kokurūzų... atidarymas šaltos Stroh's alaus bonkos... ir jūs galite turėti labai linksmą vakarą. Stroh's yra kas tai specialaus. Tai yra Amerikos vienintelis ugnim virtas alus... ugnim virtas tikram malonumui. Turėdami Stroh's... jūs galite sakyti turintieji labiausiai gaivinantį alų! Pirmaujantis visur... visur populiariomis kainomis!

šviesesnis
skanesnis
ugnim
virtas

AMERICA'S ONLY FIRE-BREWED BEER

Reportažo "JEI HITLERIS BŪTŲ LAIMĖJĘS KARĄ..."
tęsinys bus kitame numery.

DIRVA

- THE FIELD -

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
HEnderson 1-6344

Prenumerata metams: \$10,00 Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: Balys Gaidžiūnas ir Vytautas Gedgaudas

Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, J. Čiuberkis, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: Balys Gaidžiūnas • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Savoji nauda svetimom kišenėm besirūpinant

Laisvojo pasaulio žmonės, įvairiomis greito susižinojimo priemonėmis — televizija, radiju ir laikraščiais sekę JAV laimėjimą — astronauto skridimą apie žemę, yra tarsi patys dalyvavę tame skridime. Tat nenuostabu, kad ir po to skridimo, visi toliau seka atskleidžiamus J. H. Glenn patyrimus bei įspūdžius ir juos jautriai pergyvena.

Ir taip vykdo ir vyksta ne vien JAV, kuriai šio skridimo visi nuopelnai priklauso, bet visuose laisvuose kraštuose. O jau visiškai kitaip vyksta anapus geležinės, mūrinės ar bambukinės sienos. Ten gyventojai apie šį įvykį žino tiek, kiek nutaria paskelbti jų kraštų cenzūruojamos žinių tarnybos. O jos pasistengia žinias taip suredaguoti, kad tik "didžiosios žemės" — Sovietų Sąjungos garbė ir dominavimo reikalai nebūtų pažeisti.

JAV skridimą sėkmingai įvykdžius taip, kaip jis buvo suplanuotas, ir tuo įrodžius čionykščių mokslininkų pajėgumą, staiga Chruščiovas, prisidengęs sveikinimo saldumu, ėmė čiulbėti, kad sujunkim jėgas erdvės užkariauti. Girdi, dalindamiesi žiniomis, greičiau tikslu pasieksime.

Normaliems tarp valstybių santykiams esant, savaimė suprantama, toks pasiūlymas jokio nusistebėjimo nesukeltų. Bet žinant, kokie santykiai yra ir kokių santykių iš anapus geležinės uždangos siekiama, toks Chruščiovo čiulbėjimas per daug jau įtartinas pasirodė.

Visi atsimename, kad sovietai gyrėsi, tik jokiais dokumentais neįrodė ir įrodyti jokių rimtų mokslininkų liudininkais nepasikvietė, kaip jie yra du astronautai apie žemę skraidinę. Ir dabar, kiekvienas komunistų laikraštis ar laikraštėlis, pranešdamas apie amerikiečių laimėjimą, vis neužmiršta priminti, kad jie buvo pirmieji, kad amerikiečiai erdvių užkariavime dar toli atsilikę.

Tie patys sovietai gerai žinojo, kokiam žygiui ruošiasi JAV mokslininkai. Tat jei patikėti Chruščiovo noru tikrai keistis tos srities mokslo žiniomis, tai kur jie buvo anksčiau? Galėjo gi tas savo turimas paslaptis atskleisti ir JAV mokslininkams darbą palengvinti. O vis žinom, kad elgėsi priešingai, jei tikrai tokių žinių turėjo.

Toks Chruščiovo staigus noras keistis mokslo žiniomis erdvės užkariauti, daug kur labai įtartina įvertintas. Atsirado net rimtų klausimų — o gal, broleliai, nepajėgė kitaip paslapčių gauti, norit tik pasinaudoti ir savo nepajėgumo spragas užkaišioti? O gal, daugiau patyrę iš amerikiečių, pajęgsit ir savo dokumentacinę medžiagą lengviau sudaryti, kurios iki šiol daug kas laukė ir tebe laukia.

Kituose kraštuose, ne sovietijoje, spausdinama komunistinė spauda, matyt, gavusi iš to paties centro bendras instrukcijas, dabar visu stropumu muša į tą patį Chruščiovo bulną. Esą, Amerikai šis laimėjimas kaštavęs 400,000,000 dolerių. Tuos pinigus turėjo sudėti mokesčių mokėtojai. Taigi, ar negeriau Amerikos mokesčių mokėtojams būtų, kad dalindamiesi žiniomis, galėtų pigiau tokių laimėjimų atsiekti...

Ir taip graudinimai seka graudinimus, vis rūpinantis Amerikos mokesčių mokėtojų kišenėmis. Tik, žinoma, nepasako saviesiems, kad ta "šlovingoji partija", daug kartų ištuštinusi sovietijos gyventojų kišenes, tuštins ir toliau visiškai jų nuomonės neatsiklausdama. Bet, pakalbėti apie kitų kišenes šia proga prasminga, nes gerai žino, kad visu kraštu komunistiniai agentėliai tai kartos iki nuobodumo, ir gal kokia auka vėl pasigaus.

Šiuo atveju, kada įsitikinta, kad iš JAV mokslininkų daug ko galima pasimokyti, imta viliojančiai meilintis ir kitais tikslais. Ir tikrai, viso pasaulio komunistinių krūmų žvirbliai nebūtų pradėję vienu laiku apie tą patį reikalą čirškėti, jei jis nebūtų toks svarbus. Matyt, kad tikrai pajuto grūdus, kurių jie dar tikrai nepajėgia sulesti.

B. G.

MŪŠIS, KURIS ...

(Atkelta iš 2 psl.)

apie vokiečių koncentravimą už Siegfriedo linijų, bet amerikiečiai neklausė jo įspėjimų ir tiems judėjimams rado pateisinimus.

VIII korpo vadas gen. Troy Middleton buvo pradėjęs "apgaulės operaciją". G. I., apsirėngęs generolais, važinėjo po apylinkę, netikri tankai ir patrankos buvo vežiojamos iš vietos į vietą, kad vokiečių žnipams sudarius vaizdą, jog atvyksta vis naujos amerikiečių dalys.

Tai buvo daroma su tikslu palengvinti Sarro frontą. Atrodė, kad vokiečiai užsikabino už meškerės, nes iš Sarro fronto pradėjo perkeldinėti savo dalinius.

Amerikiečių štabe, kuriam vadovavo Bradley, niekas rimtai negalvojo, kad vokiečiai gali pradėti puolimą vakaruose. Tokia

nuomonė buvo ir vyriausio sąjungininkų jėgų vado gen. Eisenhowerio, kuris buvo įsikūręs Versaly, iš kur prieš keletą mėnesių išsikraustė maršalas von Rundstedt. Gen. Eisenhoweris buvo linksmai nusiteikęs. Jis ką tik gavo penktą žvaigždę. Bet neturėjo laiko atšvesti šį pakėlimą. Kitą dieną jis turėjo susitikti su Bradley ir būti liudininku savo pasiuntinio Mickey jungtuvėse. Jis visai buvo užmiršęs 135 km. frontinių frontą Ardenuose, kur viskas buvo ramu.

Tuo tarpu 250,000 vokiečių karių, su 1,900 patrankom, 970 tankais artėjo prie puolimo pozicijų, kurias gynė tik 75,000 amerikiečių.

Už šešių valandų turėjo prasidėti pati smarkiausia ir nelaukta ofenzyva vakarų fronte. (Bus daugiau)

LAIŠKAS DIRVOS REDAKCIJAI

KODĖL BRONYS RAILA NEDALYVAUJA LRS PUSLAPYJE "VIENYBĖJE"?

Gerb. Redaktorium,

Š. m. "Vienybės" 7 nr. naujai pradėta Liet. Rezistencinės Santarvės spaudos skyriuje LRS veiklos kronikoje buvo įdėtas vienas mane liečiantis pranešimas. Jame, tarpe malonių komplimentų, pasakyta, kad aš "šiuo metu dirbu prie ilgesnio literatūrinio darbo".

Gavau žinių, kad laikurie iš mano bendraminčių ir kolegų, pasikaitę minėtą kronikos žinutę, tą mano dirbamą "ilgesnį literatūrinį darbą" palaikė pagrindine priežastimi, kodėl jokių savo rašinių nedalyvavau šiame LRS puslapyje.

Užkirsti keliui esantiems ir būsiamiems nesusipratimams, jaučiu pareigą šį tą patikslinti.

1. Tiesa, kad mano laisvalaikis ilgesniam laikotarpiui yra užimti kitokiais darbais. Bet tai ne vienintelė ir toli gražu ne svarbiausioji priežastis, kodėl ir iš anksto kviečiamas neradugailima būti šio LRS skyriaus "Vienybėje" bendradarbiu.

2. Svarbesnė priežastis yra tai, kad laikurie ALRS Centro Komiteto (kronikose kelis kartus klaidingai vadinamo "Vyr. Komitetu") nutarimai dėl LRS veiklos gairių ir metodų, mano nuomone, yra dar nepakankamai išdiskutuoti ir keliantieji abejonių.

3. Žymiai svarbesnė priežastis yra ta, kad pastarųjų poros metų laikotarpyje "Vienybės" savitratyje rado vietos ir Redakcijos buvo palaikomi tokios ne kvalifikuotos etikos ir tono straipsniai, "skaitytojų laišku" bei kitokie puolimai prieš Lietuvos Nepriklausomybės Tarkos, LRS ir Rezistencijos veikėjus ar dalyvius (net žodis "rezistentas" čia jau būdavo parašoma tarp kabučių), jog, mano požiūriu, tokiame laikraštyje įvesti Santarvės skyrių yra nesuderinama su LRS garbe ir rezistenciniu solidumu.

4. Svarbiausioji priežastis yra ta, kad ypač pastaraisiais metais minėtasis "Vienybės" savaitraštis su savo laikuriais naujais bendradarbiais (ne tik dvikliais, bet jau keturakiais) ir pagaliau redaktoriais ėmė vis daugiau atstovauti tokią savotišką, nors dar tuščiau maskuojamą, bet kiauiraip permatomą, mano įsitikinimu, visai nepriimtina ir didžiulį žalą laikysenos liniją Lietuvos okupantų ir Lietuvos okupacijos esminiais atžvilgiais, LRS spaudos puslapyje talpinamą tokios krypties laikraštyje laikyčiau nesuderinamą nei su LRS interesais, nei su jos idėjomis ir ligšiol eituoju keliu.

Apie tokią savo nuomonę šiais klausimais Amerikos LRS CK pirmininką ir LRS skyriaus redaktorių esu informavęs dar prieš LRS puslapio pasirodymą "Vienybėje", bet nesulaukiau konsekventiško atbalsio ir, kaip atrodo, nebuvau pilnai suprastas. Naudojus šia proga viešai pakartoti savo nuomonę tegu ir be išsamesnių argumentų ir dar kartą, kol ne pervėlu, apeliuoti į būtinumą susilaikyti nuo LRS skyriaus tokiame laikraštyje, kuris, koks jis dabar yra, švelniausiai išsireiškiant, yra daugiau negu netinkama vieta garbingos LRS organizacijos charakteriui, dvasiai, jos idėjoms ir tradicijoms.

Taip pat laikyčiau nesąžininga nutylėti savo gilų susirūpinimą, skaudų liūdesį ir perbloskiantį nustebinimą Amerikos lietuvių visuomenės ir ypač jos spaudos pasibaisėtinai pasyvia, stačiomis knarkiančia ir tartum užchloroformuota laikysena, kada "rausvi vėjai" taip pučia nebe tik iš anapus geležinės uždangos ar rytinio Berlyne, bet jau sėkmingai sukasi gūžtas čia pat aplinkui, mūsų namuose. Ar mūsų visuomenė ir jos patriotinė spauda nustojo bet kokių galių matyti, galvoti, suprasti, nujausti, daryti teisingas išvadas?

Kai dar netolimoje praetyje Rusijos bolševikų okupuotoje Lietuvoje spausdinamas, iš komunistinio rytų Berlyno išsiuntinamas, sovietinės raudonosios armijos generolų prižiūrimas "sąjūdis už sugrįžimą į tėvynę" ir jų laikraštis "Tėvynės Balsas" mėgino išnaudoti užsienio lietuvių gilios nostalgijos jausmus, bandė juos čia graudinti, čia pridurmais gąsdinti, čia paglostant "geruosius lietuvių", čia vėl nepraustaburniškiausiai dergiant "bloguosius lietuvių nacius", -- tai mūsų visuomenė ir spauda teisingai suprato okupantų mandrą klastingumą ir dar pusėtinai gerai reaguodavo.

Kai prieš porą su viršum metų jau mūsų pačių politinės tremtinijos tarpe kilo panašių nuotaikų sąjūdis už užmezgimą nepolitinių "kultūrinių santykių su Lietuva" ir kai šios rūšies "tėvynbalsiški" siūlymai rado išraišką A. Šalčiaus straipsnyje "Darbo" žurnale bei laikuriais kitais atvejais, tai mūsų visuomenė ir spauda, nors tik dalinai, vis dar susivokė ir protarpiais parodė energijos deramai reaguoti. Ir visa ta tėvynbalsiška "nepolitinė politika" buvo privirsta kuriam laikui pasitraukti į pogrindį.

Kas gi atsitinka dabar, vos poros metų?

O gi gana paprastas ir krištolaiškai aiškus dalykas. Prasiidėjo itin įžūli propaganda, kad lietuvių tautos padėtį Tėvynėje, esą, reikia vertinti "objektyviai". Ir koks tasai objektyvizmas? O gi visiškai bet kokios mūsų tautos rezistencijos prieš okupantų nutylėjimas ir sąmoningas akių užmerkimas prieš svarbiausią faktą, kad lietuvių tauta, pradedant kiauilių šerikėmis, karių melžėjomis ir kolchozininkais,

baigiant miestų proletariatu ir patriotiniais inteligentais vis troškiau dvasiškai dūsta kasmet vis daugiau užsispaudžiančiose svetimos sovietinės okupacijos ir rusifikacijos replėse.

Iš esmės paėmus, ką "Darbo" žurnalas ir tūlas draugas Algimantas Šalčius anuomet tik siūlė, tą šiandien "Vienybės" žurnalas ir tūlas draugas Saliamonas Narkeliūnas jau vykdo. Ir man tuo tarpu visai nesvarbu, ar tomis lūpomis kalba tik šventas akulamas, psichofiziologiškai sumišęs nusifantazavimas, ar ir žymiai praktiškesnis razumas su išrokavimais.

Bet mūsų visuomenė ir spauda dabar beveik nė mur - mur. Kur tau, priešingai! Pasigirsta dar sveikinimai, net kietai užrauktos piniginės atsiveria, čiurkšlėmis išsilieja susijaudinimo ašaros... Bukieto įvairumui net išleidžiama specialus LRS skyrius, ištisas rezistencinis puslapis, kuriame, be abejo atsitiktinai, padėtas ir stambus "iniciatorių komiteto" skelbimas apie ponios S. Narkeliūnaitės rodysimą filmą Clevelande "iš jos kelionės Lietuvoje", žinoma, toje gražuose sapno Lietuvoje, beveik nė neokupuotoje, pažitūrėtoje ir senimui ir "specialiai jaunimui".

Aš nebeturiu daugiau žodžių. Šį kartą laikas man ištisi į pogrindį.

BRONYS RAILA

Los Angeles, Calif.

VANDENS KELIAS LIETUVOJE IR PERDĖTAS OPTIMIZMAS

S. DIRMANTAS

"Vienybė" praėjusią savaitę perspausdino iš anapus entuziazingą rašinį su iliustracijomis apie naujai suprojektuotą 2,400 km ilgio vandens kelią, kurio trasa tokia: Baltija -- Klaipėda -- Gardinas -- Kijevas -- Juodoji jūra. Jau anksčiau jis buvo garšintas iš Berlyno gaunamam laikraštपालाक्यje "Tėvynės Balsas".

Nors kelias vadinamas giliu, bet juo plaukios ne jūrų, o tik prekiniai ir keleiviniai upių laivai. Visas kelias eis istorine Lietuva t. y. dabar per dabarties Lietuvą, Gudiją ir Ukrainą.

Tai senas kelias iš Gotlando į Konstantinopolį, kuriuo ir Vytautas Didysis tikėjosi pasinaudoti. Jam sukludė pralaimėjimas ties Vorskla. Po daugelio metų tokio kelio -- kanalo projektas buvo priimtas Žečpospolitos seime, bet neįvykdytas: sukludė rusų okupacija. Vėl po ilgos pertraukos prie jo grįžtama. Šį kartą, gerokai pavėlavę, patys rusai.

Upėmis -- Nemunu ir Dniepru -- naujas kelias žada eiti tik Lietuvoje ir Ukrainoje. Gudijos lygumose -- ščaras ir Jasioldos vingiuotos vagos nebus panaudotos. Jų žemuose slėniuose ir salpose numatoma iškasti kiek ištiesintą kanalą, maitinamą aplinkinių upių ir ežerų vandenim. Būtu sujungtas su etmono Qins-kio senu kanalu. Schematiniam brėžinyje Lietuvoje parodyta žemiau Jurbarko trys šliužai. Prie Petrašiūnų užtvankos bus įrengtas, lyg funikuleris. Tik jame, vagonų vietoje, bus keliami ir leidžiami laivai, plaukij metaliniuose induose -- baseinuose. Lietuvos ribose, be veikiančios Kauno -- Petrašiūnų, parodytos dar šios, dar tik numatomos hidroelektrinės, dabar t. v. IIES - ai: Jurbarko, Birštono, Druskininkų, Gardino ir Mastų. Bet tekste minimos tik Kauno ir Birštono t. v. jūros.

Autorius entuziazingai skelbia, kad Lietuva ateityje turės ne vieną, kaip lik šiol, bet du neužšalantių jūrų uostus. Vietoje brangaus ir, kaip žinoma, šlubuojančio transporto geležinkeliais, pigiu vandens keliu į Lietuvą bus vežama akmenis, anglis, nafta, cementas, mineralinės statybos medžiagos, rūdos, trąšos, metalų dirbiniai ir žemės ūkio produktai. (Arbuzai, "dila golodajušče" Litvy).

Sutinku, kad galima kiekvienam siūlyti. Ir žadėti. Daug žadama nuo 1918 metų. Bet kuris kolchozininkas galės vasarą važinėti į kurortus?

Teko ilgokai pagyventi Rusijoje carų laikais. Vargą vargti su rusu mužiku -- kareiviu, stebėti Maskvoje sezoninius dar-

baigiant miestų proletariatu ir patriotiniais inteligentais vis troškiau dvasiškai dūsta kasmet vis daugiau užsispaudžiančiose svetimos sovietinės okupacijos ir rusifikacijos replėse.

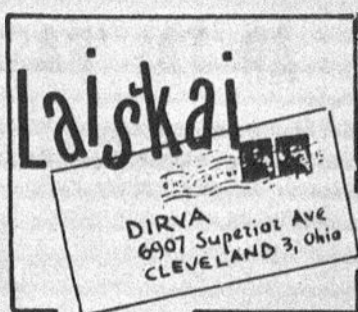
Iš esmės paėmus, ką "Darbo" žurnalas ir tūlas draugas Algimantas Šalčius anuomet tik siūlė, tą šiandien "Vienybės" žurnalas ir tūlas draugas Saliamonas Narkeliūnas jau vykdo. Ir man tuo tarpu visai nesvarbu, ar tomis lūpomis kalba tik šventas akulamas, psichofiziologiškai sumišęs nusifantazavimas, ar ir žymiai praktiškesnis razumas su išrokavimais.

Bet mūsų visuomenė ir spauda dabar beveik nė mur - mur. Kur tau, priešingai! Pasigirsta dar sveikinimai, net kietai užrauktos piniginės atsiveria, čiurkšlėmis išsilieja susijaudinimo ašaros... Bukieto įvairumui net išleidžiama specialus LRS skyrius, ištisas rezistencinis puslapis, kuriame, be abejo atsitiktinai, padėtas ir stambus "iniciatorių komiteto" skelbimas apie ponios S. Narkeliūnaitės rodysimą filmą Clevelande "iš jos kelionės Lietuvoje", žinoma, toje gražuose sapno Lietuvoje, beveik nė neokupuotoje, pažitūrėtoje ir senimui ir "specialiai jaunimui".

Aš nebeturiu daugiau žodžių. Šį kartą laikas man ištisi į pogrindį.

BRONYS RAILA

Los Angeles, Calif.

TIKRAI REIKŠMINGAS
PASITARIMAS

Vasario 16 d. (7-tame numeryje) SLA organas Tėvynė paskelbė apie pasitarimus su latvių organizacijų vadovais. Būdinga, kad tuose pasitarimuose iš lietuvių pusės dalyvavo tik SLA vadovybės žmonės, o iš latvių -- ir latvių organizacijų sąjungos prezidentas, ir latvių moterų sąjungos prezidentė, ir latvių laikraščio Laiks redaktorius bei kitų organizacijų atstovai.

To pasitarimo metu, kaip iš skelbiamo straipsnio paaiškėja, SLA prezidentas P. Dargis "nusakė pagrindus, kuriais broliškos tautos išėivijoje galėtų jungtis kultūriniam, ekonominiam ir fraternaliniam bendradarbiavimui. "Ką pasakė visa eilė kitų kalbėtojų, jų tarpe ir latviai, nieko nepamasyta, nebent tiek, kad visi pritarę P. Dargio iškeltom tezm.

Įprastais mūsų spaudoje patosiniai posakiais atpasakota posėdžio eiga, kuriame įvyko "pradžia didelio vyksmo ir darbo, kuris gali tapti istoriniu", kelia eilę klausimų, kurie turėtų parūpti ir kitoms lietuvių organizacijoms: ar SLA čia siekia tik savo narių skaičių didinti, ieškant jų kitų tautinių grupių tarpe. Ar SLA tikrai jaučiasi pajėgus ir įgaliotas vykdyti tokius "istorinius vyksmus"? Ar lietuvių visuomenė neturi teisės būti tiksliau painformuojama, kas tikrai tuose posėdžiuose buvo svarstyta, be pasakytų gražių sveikinimo kalbų?

J. RYGIETIS,
Cleveland

KAŽIN, AR TAI NĖRA GAISRO
PAKURSTYMAS?

Perskaitęs Juozo J. Bachūno straipsnius apie Australijos lietuvių nesutarimus, visiškai nenorėdamas spręsti, kurie tenai iš jų teisūs, tenoriu tik suabejoti, kažin, ar prasminga buvo, taip toli gyvenančiam nuo Australijos Juozui J. Bachūnui, įsikūsti į to krašto lietuvių gyvenimą ir jų ginčus?

Jeigu jie -- australiečiai lietuvių -- "pertoli nujojo", tai tikrai po J. J. Bachūno pastabų atgal "nebeatojos", nebent tik tolyn "jos"...

Atrodytų, kad šį reikalą buvo prasminga palikti patiems Australijos lietuviams tvarkytis. Tuo labiau, kad, sekant jų spaudą, ("Mūsų Pastogė" ir "Tėviškės Aidus"), atrodo, jog jie tenai šiek tiek pradeda aprimti. Spaudos tonas darosi švelnesnis.

PR. ALŠENAS,
Toronto

GERIAUSIA DOVANA
YRA R. SPALIO --
"ALMA MATER"

bininkus -- mūrininkus, Archangelsko, žvėjybos sezonui pasibaigus, girtus pomorus, gulinius dieną naktį po lietaus rinomis miesto gatvėse... Bet pasibaisėjimo šurpas sukrėtė, kai 1940 metais Kaišėdorių stotyje pamačiau nuo grindų kilančią pilkąją masę vyžuotų, nuo bado žibančiomis akimis, pus-tuščiais, su iš maišų ir virvelių improvizuotomis grynai rusiško tipo kuprinėmis ant nugarų -- naujo tipo chlebopaščių -- kolchoznikų būrį nuo Mogilevo. O raudonarmiečių karininkai bufeto salėje, lyg ko uždrausto bijodami, lyg įbauginti žvėrys, paskubomis, kad kas nepamatytų, be peilių ir šakučių kirtu gražiai lėkštėje paduotus kepsnius ir griaužė neluptą apelsiną su kapitalistine lietuviška deš-ra...

Ir jie buvo atvykę Lietuvą ginti ir laisvinti...

Optimizmas ir entuziazmas yra geri dalykai, bet šiuo atveju ar jie neperankstydys ir ar pakankamai pagrįsti? O tokį optimizimą dar mums persipausti -- tai jau tikrai neverta.

AR TAI 'PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ'

Šiame užbaigiamajame rašinyje apie Australijos Lietuvių Bendruomenės vargus buvau pasižymėjęs dar tris temas, kurios iš paviršiaus būtų kitos, bet iš tikrųjų vistiek rišasi su tuo pačiu reikalu.

Pirmoji tema būtų --

NESVEIKOS, PIKTOS KRITIKOS
PAVYZDYS

Užsienio Lietuvių, kaip ir visų tautų gyvenime būna visko. Trūkumai, netesėjimai, žmogiškos silpnybės, klaidos, šilta ir šalta. Kiti, kurie jaučiasi geresni ar geriau išmaną, tai kritikuoja, moko, bara, siūlo geresnius kelius.

Australijos Lietuvių vidujiniame ir visuomeniniame gyvenime taip pat buvo ne tik šiltų, bet ir šaltų vėjų, rietenų ir rungtyniavimo nebe nuo šiandien. Tai buvau pastebėjęs dar savo anos kelionės metu. Bet Lietuvių kapelionų viešas ir gal nepakankamai nušlifutas pareiškimas, vietoj sumažinęs, tik dar daugiau padidino įtampą, pažadino iki tol tyliai rusenusias aistras ir ligi tokio laipsnio, kad jau gresia sugriauti Bendruomenės vienybę.

Vadinasi, ne kiekviena kritika yra sveika. Net ir teisinga kritika, jei ji duotų dar blogesnių vaisių, sunku būtų vadinti sveika ir naudinga. O po kapelionų pareiškimo Australijoje tiems, kurie laiko save "gerais katalikais", pasidarė nebegera ir įtartina, ką atlieka "blogi katalikai", nepriklausą Federacijai ar veikiai ne po jos sparnu. Gerųjų laikraštis "Tėviškės Aidai" net įdėjo aprašymą (1961 m. lapkr. 7 d. Nr.), kaip Adelaidėje rez. J. Gučiaus buvo pastatytas A. Škėmos vaidinimas "Žvakidė". Esą veiklas buvęs menkavertis, pastatymas "labai silpnas" ir t.t.

JUOZAS J. BACHUNAS,
HONOLULU

Pažinau J. Gučių anksčiau Australijoje lankydamas. Šisprityręs režisierius, dirbdamas tikslais-valaikiu ir su scenos megėjais, aišku, jokių stebuklų negalėjo parodyti, bet "Tėv. Aidų" bendradarbio toks šaltas, neigiamas atsiliepimas kažkaip man atrodo šališkas. Jam "Žvakidė" -- tai "dvasinis skurdas, kurį autorius mėgino pridengti tautiniais motyvais -- sukilimu".

Tas pats veiklas buvo suvaidintas ir Chicagoje Tėvų Jėzuitų Namuose, vadinamuose Jaunimo Centru, Tėvų Marijonų dienraštis Draugas tada įdėjo pastatymo ir veikalo recenziją, kuri, kiek atsimenu, nebuvo tokia bloga. Berods, buvo net gana gera. Bet Australijoje dabar kitaip...

Antroji mano rašinio tema būtų --

NEIGIAMOS, BET PAGRĮSTOS IR
SVEIKOS KRITIKOS PARYZDYS

Tėvai Pranciškonai Brooklyne, N. Y. išleidžia dukartsavaitinį laikraštį Darbininką, kurio bendradarbis, geras katalikas Dr. P. Mačiulis 1961 m. lapkr. 22 d. ten parašė straipsnį "Lyg kitur būtų kitas Dievas"... Straipsnis liečia skaudžią temą -- mažųjų Amerikos lietuvių amerikoninimą (autorius klaidingai sako "Anglinimą") parapijinėse mokyklose.

Dr. P. Mačiulis gerų katalikų laikraštyje tarp kitko rašo: "...Man tikrai kartu dušioje pagálvojus, kaip kai kurių kongregacijų seselės, šiuo metu daugumoje būdamos lietuvių kilmės, apaštalaus ne lietuviškai, bet svetimais kultūrai. Gal net pado-

riau atrodytų, kad nebesidangstytų lietuvių vardu. Juk ar tokie kunigai idealistai, kaip a.a. kun. Staniukynas ir kun. Kaupas, kūrė lietuviškas vienuolių kongregacijas ne tam, kad jose išaugtų lietuviškos auklėtojos ir puoselėtojos. Kokia gi nauda iš tokios parapijinės mokyklos, kurioje vaikai pagreitinu tempu anglinami?"

Toliau jis gailisi, kad ligšiol vis neatsiranda naujas kan. Prapuolenis, kadaise rašęs apie lenkų "apaštalamą" Lietuvoje, kuris dabar turėtų medžiagos knygai, parašyti, "Kaip kai kuriose lietuvių mokyklose mūsų naujų ateivių vaikai anglinami". Ir gale sako: "Netikiu, kad diecezinė mokyklų taryba oficialiai draustų vaikus pamokyti bent persižegnoti lietuviškai, ar per mišias melstis iš lietuviškos maldaknygės..."

Dr. J. Grinius, L. K. M. Akademijos narys -- mokslininkas, gyvenęs Muenchene, Vokietijoje. Taipgi geras praktikuojantis katalikas, parašė į Dirvą 1961 m. spalio 2 d. straipsnį nurodant kai kuriuos netikslumus Šv. Kazimiero Kolegijoje, Romoje. Kana-doje išeinantis laikraštis -- "Tėviškės Žiburiai", katalikų laikraštis, Dr. J. Grinių pabarė už tą staipsnį. Po to Dr. J. Grinius pasiuntė tam laikraščiu laišką įrododamas Kolegijos klaidas. Laikraštis atsisakė Dr. J. Grinių pastabas dėti. Tada Dr. J. Grinius pasiuntė į Dirvą. Dirva atspaudė vasario 14 d. Laidoje. Nors daktarui Griniui sako, kad "pripažįstama, kad straipsnyje yra kritiškų pastabų, vertų dėmesio, tik prikiša, kam tos mintys dėstomos viešai." Čia nedarysiu ištraukų iš Dr. J. Grinių rašto, nes dar taip neseniai buvo Dirvoje atspaus-ta.

Kritika, kaip matote, nešvelni. Ji liečia ir kunigus klebonus ir vienuoles mokytojas ir kolegiją. Ką apie tokią kritiką dabar pasakytų Australijos geresni už mus visus katalikai ir daug išmintingiesni už mane filosofai? Na gi, turbūt kad čia niekinami parapijų klebonai, tas mokyklas įsteigę, ir su purvais sumaišomos vienuolės mokytojos ir kunigų kolegija.

Bet Amerikoje nesipiktinama ir tokia kritika atliekama net pačiame vienuolių leidžiamame laikraštyje. Ir bažnyčios dėl to negriūva. Po sveikos kritikos nebent tik stiprėti galėtų.

Trečioji šio užbaigiamojo rašinio tema, man atrodė, pati svarbiausia:

AR MUMYSE YRA PASAULIO
LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS
DVASIA?...

Visoms organizacijoms, ypač tokioms pasaulinėms, kokias turėtų būti Pasaulio Lietuvių Bendruomenė, ateina laikas, kada pasibaigia gražių žodžių ir sumanymų gaidynė ir ateina tikrasis jų vertės ir dvasios išbandymas.

Taip buvo tautų Sąjungai po Pirmojo pasaulinio karo, kai ten buvo išbandyta jos tikroji vertė. Sako, kad pirmas toks bandymas buvęs, pradėjus spręsti Vilniaus bylą. Ar ta organizacija nusilenks teisei ar įėjai? Ji nusilenkė įėjai, stipresnio naudai, teisės ir teisingumo negynė. Lietuvos sostinė buvo begėdiškai palikta lenkiško okupanto rankose. Vėliau Tautų Sąjunga parodė, kad ji per silpna teisei apginti ir

Lietuvoje gyvenančio dailininko J. Kuzminskio (gim. 1906 m.) medžio raižinys "Visos kaimo merguželės į mane žiūrėtų"

Medžio raižinys, arba ksilografija, yra viena iš seniausių grafikos technikų, žinomų jau XIV-XV amžiuje. Šios technikos savybė yra ta, kad dailininko piešinys nupiešiamas ant medžio lentelės, o po to specialiais kalteliais išrežiamos linijos, kurios vėliau atspaudžiamos nuo lentelės ant popieriaus. Vartojama tik kietas medis -- palmė, šamšitas, kriaušė. Medžio raižinys reikalauja daug kruopštaus darbo, nes kalteliu tenka kiekvieną tamsią liniją apipiauti iš abiejų pusių, išimti visas vietas, kurios piešinyje yra baltos ir palikti tik iškilią juodą liniją.

AMERIKIEČIAI KARIAI PASAULYJE GERIAUSIAI APRENGTI

KĘSTUTIS GADŽIŪNAS

Amerikos kariuomenėje, nuo Antrojo pasaulinio karo laikų, įvyko nemažai pakeitimų, pagerinimų ir pagražinimų aprangos ir uniformų kokybėje ir kiekybėje.

Šiandien, Antrojo pasaulinio karo veteranas, pripratęs prie seno stiliaus ir nelabai dėkingos spalvos uniformos, sunkiai atpažintų naujoje, stilingoje uniformoje modernesnę šių dienų kari...

Antrojo pasaulinio karo metu, kiekvienas karys turėjo 66 aprangos dalykus, pradedant medvilniniais apatiniais ir baigiant plieniniu šalmu, kurie "gerajam dėdei" kainavo apie \$105. Rūbai buvo dviejų spalvų -- neišsijos kilmės žalsvos ir khaki. Ir pagal dažnus tų laikų juokus, rūbai buvo tik dviejų dydžių -- permaži ar perdideli!

Šios dienos karys gauna apie \$150 vertės 65 aprangos dalykus, neįskaitant specialios lauko aprangos, kaip šalmy pošalmių ir t.t. Armijos tiekimo tarnyba išduoda gražias, stilingas žalias uniformas žiemai, šviesias vasa-

rai, o šiltesniuose klimatuose net trumpas Bermudų kelnės su atatinkamom ilgom kojine...

Uniformų priedai, kaip batai, diržai, kojinės šiandien jau yra juodi, o ne kaip anksčiau buvę rudi.

Ir šiandien karių uniformos, stiliaus ir madų ekspertų nuomone, yra daug tinkamesnės. Bet šis pakeitimas įvyko pamažėli ir atydziai planuojant. Gal viena iš didžiausių uniformos pakeitimo priežasčių buvo faktas, kad moderni nauja uniforma yra didelis moralės sustiprinimo veiksnys.

Kariuomenės naujų uniformų paruošimas buvo pradėtas tuoj po Antrojo pasaulinio karo, kada milijonai veteranų atrado, kad kariuomenės išieginės, vaserinės ir darbinės uniformos labai tinka įvairiems namų darbams...

Padėtis dar pablogėjo, kada civiliai būriais pradėjo plaukti į kariuomenės rūbų krautuves, praturtinti savo darbinį rūbų atsargas kariškėmis uniformomis. Žinoma, tas pažeidė karių garbę, kada jų uniformos pradėjo rodytis beveik kiekviename užkampyje.

Tuo būdu ir atsirado naujoji kariuomenės uniforma. Nauja pilnai žalsva medžiaga buvo parinkta uniformoms ir uniformos buvo suprojektuotos krašto geriausių siuvėjų. Bandymui, Washington D. C. esą kariai pirmiausia buvo įvilkti į šias naujas uniformas. Šių karių nuomonė apie naujas uniformas buvo, kad jos puikios. Tat greitai laiku, visi JAV kariai, su augančia pagarba jau dėvėjo stilingas, blizgančias uniformas...

Gynybos Departamentas yra pasiruošęs išmokėti \$866,121 Imperial Airlines lėktuvetragiškai žuvusių 74 karių šeimos, lėktuvui sudužus netoli, Richmond, Va., praėjus metų lapkričio 8 d.

Nors dar ir šiandien visi nelaimės įvykiai nėra pilnai žinomi, bet Civilinės Aviacijos Tarybos 25 puslapių pranešimas, jau duoda visą eilę faktų.

Šis Imperial Airlines lėktuvas, su 74 kariais ir 3 igulos nariais, buvo nedėkingoje padėtyje, žemai skrisdamas virš Virginia ūkių.

"Nelaimės didžiausia priežastis" -- aviacijos agentūra praneša, "buvo igulos koordinacijos trūkumas, trūkumas greitų ir teisingų padėties nustatymų, taip pat įvairių techninių įrengimų supratimo trūkumas, ir neapvaldytas padėties sudarymas."

Pirmiausia, pagal agentūros pranešimą, lėktuvo kuro netvarkingas reguliavimas, sustabdė du lėktuvo motorus. Toliau, kada igula nutarė nusileisti Richmond

Va., nepasisekė nuleisti lėktuvo ratų. Specialus įrengimas lėktuve galėjo šią padėtį sutvarkyti, bet igula kaž kodėl apie šį įrengimą visai nežinojo...

Dėl nusileidimo klaidžių lėktuvas bandė skristi aplink aerodromą. Šiuo momentu pilotai nesutarė, kurioje vietoje bandyti nusileisti. Tuo metu nustoja veikti du likusieji motorai ir lėktuvas krito.

Tokioje maišatyje ir atsirado tos 76 karių aukos.

John C. Stennis, demokratų senatorius iš Mississippi, pasidėlė kariuomenėje įvesti programą, kuri karių apmokyme turėtų pastoviai savaitinę vietą ir keltų ideologines komunistines problemas. Kitaip sakant, kad JAV kariai gautų prieškomunistinį auklėjimą.

Senatorius Stennis yra Senato komiteto pirmininkas, kuris vykdo generolų ir kitų aukštųjų karių kalbų cenzūravimo išryškiniimą.

Iš asmeninio patyrimo galiu pažymėti, kad, pavyzdžiui, mūsų dalinio apmokyme, kiekvieną savaitę buvo paskirtos dvi valandos komunizmo ideologijos nagrinėjimui. Šiame apmokyme buvo panaudota įvairios prieškomunistinės filmos ir literatūra.

NEWARK

Lietuvos nepriklausomybės 44-ji sukaktis Newark, N. J., buvo paminėta vasario 18 dieną, Šv. Jurgio draugijos salėje.

Invokaciją paskaitė kun. P. Totoraitis, kalbėjo tarybos narys Phillip E. Gordon, valstybės prokuroras Ch. Paul, Jokūbas Stukas, prel. I. Kelmelis ir paskaitė skaitė E. Čekienė

Mėnė programą atliko Aušros Vartų mokyklos vaikai, vadovaujami P. Tiknienės ir O. Skurvydienės. Solo dainavo Liudas Stukas ir Rūtos ansamblio choras, diriguojamas muz. A. Kačanausko.

Programai vadovavo rengimo komiteto pirm. Ieva Trečiokienė. Minėjime dalyvavo apie 300 žmonių.

Toj pačioj gražiai atnaujintoj Šv. Jurgio salėj kovo 24 d. iš New Yorko atvyks Vytauto Valiuko režisuojama vaidintojų trupė ir suvaidins Kosto Ostrausko 3-jų paveikslų dramą K a n a r e l e. Vaidinimą kviečia ir globoja Lietuvos Atsiminimų Radijas, vadovaujamas J. Stuko.

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

**5 1/4% MOKAME UŽ BONŲ
TAUPMENAS**

Indėliai apdrausti iki \$10,000 per federalinės valdžios agentūrą.

KAS DU MĖNESIUS DUODAMOS VIS NAUJOS
DOVANOS TAUPYTOJAMS

**ST. ANTHONY SAVINGS
& LOAN ASSN.**

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill. Tel.

JUOZAS F. GRIBAUŠKAS,
sekretorius
Bishop 2-1397

MOKAME

4 1/4%

metinį dividendą už
visas taupymo sąs-
kaitas.

**MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS
REKORDAS...**

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

**MUTUAL FEDERAL SAVINGS
and Loan Association**

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERNAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: VIrginia 7-7747 John J. Kazanauskas, Pres.

APIE LABAI RIMTUS IR LINKSMUS GYVENIMO ĮVYKIUS

Raguotoji istorija

Kiek tik pirmi istorijos šaltiniai siekia, kiek tik seniausieji paveiksai rodo, mes buvome visada raguoti. Raguoti buožininkai, rikiai, bortukai ir jų kunigaikščiai. Šarūnai, Kirmiai ir Traideniai. Ragutas barzdyla Kęstutis iš Palangos plažo ant ragų nusinešė Birutę, kuri, neabejotinai, jam pasakui savo ragelius parodė.

Ragais mes gąsdindavome gudus, totorių chanus, kryžiuočių feldfėbelius, knapus, šunvedžius ir patį mistrą. Ragais išversdavome savo gimines iš sosto, ant ragų smaigalio pamaudavome savo konkurentus.

Prabėgo daugel amžių, o dar daugiau mūs kosere mįdaus, skaidriosios, džino, konjako ir rupūžinės. Romuvos vaidilučių saulės giesmės pakeitė Juodytės "Može ja mialam dwadziescie lat" ir Panavaitės "Bell Ami", o krivius krivaičius partijų veiksniai, prakalbininkai — užkerėtojai. Nupliko iš tėvynės atvežti ponių karakuliai, vadų šeriai ir Don žuanų sklastymai, o ragai pasiliko. Ragai kietai, kaip juodo titnago, neįveikti nei laiko, nei širdies kaitros, nei džindžirėlos vandenio.

Ir mes vėl kaip senovėje, nes tikrai raguose mūsų stiprybė. Ragais į ateitį, į praeitį, ragais į valdžią, garbę, dolerį, ragais į baro sieną.

Vakar ragais į bendrą laisvės priešą, šiandien ragais vėl draugas draugui į pakinkį.

Neršte ragais išverčiame šeimos duris, išvaikome chorus, teatrus, sambūrius, organizacijas.

Ragais susiremiam šventoriuje ir Nepriklausomybės apeigoj, juodais juodų politikų ragais ir prie Baltųjų Rūmų.

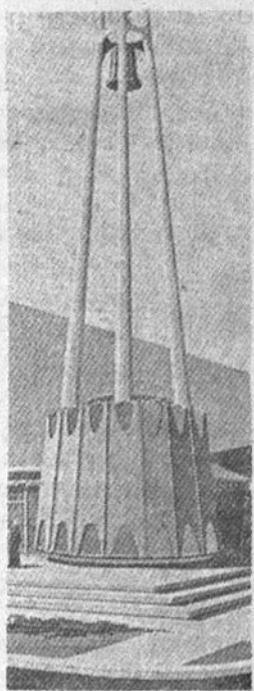
Iš nosies pūsdami liepsnas, jaučio ragais mes išariam neseniai apverktus nebašninkus, kurių gyvų nespėjome nusmeigti.

Ir pergalės išskilmėse ragus apkarstom laurais.

Nes taip raguotoje mūsų bendruomenėje pridera, nes taip raguotoji istorinė dvasia mums liepia.

Tai kas, kad mes galbūt rytoj įremsime savo ragus į svetimojo kapinyno smėlį! Jų smaigaliai ir vėliak prasiakals pro kietą karsto lentgalį, pro sunkų kapo akmenį ir pro užgulusių velėną. Ir jų viršūnės vėliak sužydės pavasarį neužmiršusių mėlynais žiedais, kad mūs vaikų vaikai galėtų jais savo jaunus ragus papuošti.

DAUGIAU NEGU SUŽAVĖTAS

Aš mėgstu cirką. Cirkas kečia juoką, ypač, jei yra geras klounas su aukšta kepure, ant kurios žvanguliai skamba. Cirkopalapinė visada mane žavėdavo savo paslaptimis. Ten tuoj įsivaizduodavau cigarą rūkančią akiniuotą beždžionę, tramdytoją kaklą apsižiojusį liūtą ar fokstroptą šokantį dramblį. Bet kai pamačiau Chicagoj Brighton Parke lietuviams statomos bažnyčios projektą, mane apsmė daug didesni jausmai, negu tik susižavėjimas.

Žin -- nagį ir čia cirko palapinė, o prie palapinės dar pavožta ir tikra klouno kepurė! Kadangi ta kepurė su varpeliais, tai iš jos jau ir gatava varpinė, kuri turės šaukti žmones malda, susikaupimui ir atgailai. Genialus sumanymas! Drauge ir modernu, ir monumentalu, ir visa išskildinta iš primityvo. Toks pastatas išstovės ilgus amžius, nes

jis lygiai tinka špykėlei, Jahovos liudininkų kongresams ir jau Lietuvoj užsimezgusiam ateistų klubui.

Šis akmenis ir plieno kūrinys mane jaudina dar ir kitais požiūriais. Kadangi jis kainuos 600,000 dolerių, tai dr. Razmai jau belieka pririnkti tik 400,000, ir turėsime visą milijoną. Toks akmeninis fondas yra ypač geras, nes joksai nusibizinės veikėjas negalės jo pavogti.

Be to, šio pastato architektai yra Belli ir Belli, o ne koks ten lietuviškas peckelis Belabošius. Mūsiškiai dar šį tą temoka tik iš kryželių ir smūtkelių, o čia, bra, reikia didelį dalyką padaryti iš kepurės! Tai ne jiems. Tokios tobulybės gal pasieksime tik tada, kai mūsų arch. Mulokas bus Mulli Mulli, o arch. Kudo-kas -- Kuddy Kuddy. Ir tai dar abejoju.

Ačiū apdairiems statytojams už lietuvių menininko įvertinimą!

BONEVENTŪRAS TIČKUS,
Chicago, Ill.

Sveikiname apsisprendusį tautietį JON ANCEVIČ!

T. Žiburių korespondentui atkreipus dėmesį, kad Toronto u-to studentų laikraštis "The Varsity" varo komunistinę propagandą ir kad jame bendradarbiauja komunistų partijos vadeivai, atsiliepė ir mūsų tautietis -- III kurso anglikonų kolegijos studentas Jon Ancevič, Persiųsdamas stud. laikraščiu tį į anglų kalbą išverstą korespondenciją, jis dar štai ką iš savo galvelės pridėjo:

"Dear Sirs, I thought you might be interested in the opinion held of the Varsity by the egg-

throwing, Rabbi -- punching faction of the student body... Do you think you could arrange a humor page in The Varsity for these people?" Vadinasi, šis jaunuolis jau išsprendė amžinąjį mūsų studentų klausimą "Kodėl aš turiu būti lietuvis?" Jis turi būti lietuvis tam, kad gintų raudonąjį rabiną A. Feinberg, komunistų partijos vadą Dan Goldstick ir kompartijos pranašą Tim Buck.

Sūneli, ar negalėtum garsiai mums pasakyti, kas tavo tėvas?

Klausimas be atsakymo

ARGI TAI GALĖJO BŪTI?

Nors aš esu jauniausios kartos atstovas, bet gerai pažįstu čionykštį lietuvių kultūrinį gyvenimą visada įsidėmiu veikėjų žodžius ir atsimeinu įvairius minėjimuos iškeliamus jų nuopelnus. Visa tai man darė labai didelį įspūdį. Bet šiomis dienomis turėjau progą pavartyti prieš penkio metų prirašytus jau pageltusius mūsų periodinės spaudos lapus ir ten radau tokių dalykų, kurių, man regis, negalėjo būti. Štai keletas tų nuotrupų:

"...Čiurlionio ansamblių kvietėsi į Angliją."

"...Heidelbergėje Sietynas davė parodomąjį spektaklį... Jam buvo suteikta aukščiausia kategorija."

"...Detmolde dramos kolektyvas Aitvaras, vadovaujamas H. Kačinsko, puikiai pasirodė su savo gastrolėmis."

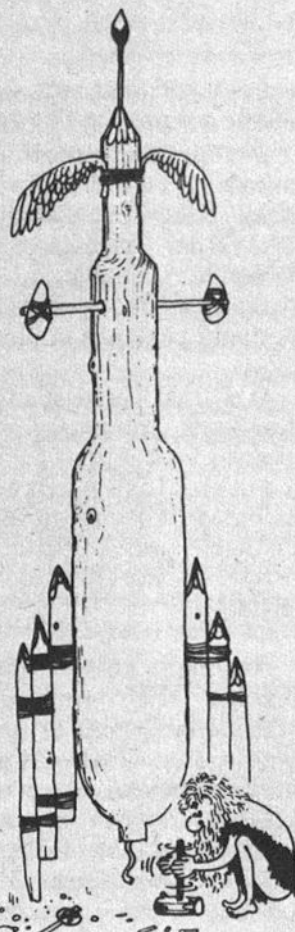
"...Lietuvių dainos per Paryžiaus radiją."

"...Iš lietuvių menininkų pagėjų būsi galima paruošti anglų kalba operą."

"...Baletininkė Aldona Štepetytė gavo Paryžiaus operos kvietimą."

"...Operos solistas J. Butėnas sėkmingai koncertuoja anglų ka-

NAUJAUSIOJI GOBIO IDĖJA

"Pažanga turi eiti iš konservatizmo bei jo romantikos, kitaip pažanga remsis į tuštumą ir eis į nihilizmą."

(J. Gobio pabiros apie J. Girniaus knygą "Tauta ir tautinė ištikimybė")

riams."

"...Baltijos universitetą rūpinamasi perkelti į Angliją."

"...Vakar įvyko mūsų baleto artistų suvažiavimas... Nutarta pastatyti Copelia."

"...Šią savaitę čia įvyko Lietuvių Rašytojų D-jos suvažiavimas, kuriame dalyvavo beveik visi lietuviai rašytojai."

"...Šiemet išleista 33 grožiniai veikalai, o iš viso knygų per 300."

"...Leidėjas p. Lenkaitis paaugojo pirmus 1000 markų naujai įsteigiam Kultūros Fondui."

"...Susirinkusieji priėjo diskusijoje pagrindinės išvados: tiktai kompaktine mase visiems emigruoti į kurį nors rečiau gyvenamą kraštą ir ten pasiruošti grįžimui į tėvynę."

Jeigu čia surašyta teisybė, tai kur visa ta veikla ir tie laimėjimai prapuolė? Bet aš nenoriu tikėti, kad tai galėjo būti.

VYT. RUGIENIS,
Newark, N. J.

ŠVIESUOLIO DIENORAŠTIS

(Čia spausdinami žymaus tautiečio užrašai, atrasti sename bute, jo gyventojui išsikrausčius į nuosavus namus. Dienoraščio autorius yra baigęs augštuosius mokslus, buv. valstybės stipendininkas, turėjęs gerai apmokamas tarnybas.)

PENKTADIENIS. Didelis nemalonumas! Šiandien iš darbo išėjau anksčiau. Reikėjo suspėti į banką įdėti pinigų. Su šia alga būtų buvęs vėl naujas pilnas tūkstantis. Prie langelio sutikau Balfo sk. pirm. S., ir jis tiesiai iš delno išlupo du dolerius. Tegul velniai tuos ubagautojus! Dar nežinau, ką dėl to pasakys žmona. Aišku, bus vėl skandalas, daug velniavos. Ir kodėl visi užmiršta aną išminties žodį: "Kas nedirba, mielas vaikel, tam ir duonos duot nereikia?"

ŠEŠTADIENIS. Baisiai skauda galvą. Vakar buvome Jadzės vardinėse. Mūsų dovana visus prirenkė -- buvo gražiausia ir brangiausia. Bet Jedytė vėl davė šnapsą, sumaišytą iš paprasčiausių birbių, nors ir brangiose kristalo karafaiuose. Tikra kiaušė!

SEKMADIENIS. Blogai miegojau. Visą naktį ūžė ausys ir trūkčiojo apatinės lūpos nervas. Paryčiu užspringau seile. Maniau mirsiu. Vakarykštė K. gimimo diena praėjo su įsibavavimu. Visą šeimnininko scotchą ir konjaką tiesiog nupūtėm nuo stalo. Tik linksmą svečių nuotaiką nuolat gadino V. Kas žodis vis -- tėvynė, Sibiras, knygos, menas, kultūra, nutautėjimas, mūsų užduotys... Neišauklėtas arklis. Nežino, ką kalbėti prie stalo.

Šiaip truputį neramu. Dar neujauciu, ar žmona pastebėjo, kaip vakar koridoriuje bučiau B. Šiandien ne viską atsi-

menu. Marškinių krūtinė perplėsta. Skruostai ištepti lūpų dažais. Vieną kaliošą iš ryto radau po pagalve. Kaip tai galėjo atsitikti?

PIRMADIENIS. Darbe užmigau. Gerai, kad niekas nepastebėjo. Nors vakar išgarsintų dainininkų koncerte nebuvau, bet į jų pagerbimo vakarienę nuėjau. Tegul mano, kad juos vertinu. Gana jau tų dainų -- vis tos pačios. Kažkoks kvailys per vakarienę siūlė pirkti knygų, o dar poezijos. Tokius reikia vyti laukan, kad negadintų nuotaikos. Mokėk už vakarienę ir dar mokėk už knygą!

Marytė vis dėlto pasiutusi. Nors tik antras mėnuo kaip našlauja, o jau kvietė užteiti. Esą, dabar viena dideliu būte bijanti ir labai liūdna. Reikės užteiti ir paguosti.

ANTRADIENIS. Blogai, labai blogai. Sunkiai sergu ir morališkai sunaikintas! Vakar su žmona nutarėme atšvęsti 22 metų sukaktį nuo pirmo susiartinimo Kazlių Rūdoj ant atsarginių bėgių. Ji specialiai man pasipuošė, suknele, už kurią mokėjau 89 dolerius. Stengiausi ir aš pasirodyti jaunas. Išgėrėm gerokai šampano. Bandžiau žmoną užsinešti į salką, bet virtau augštiekninkas. Baisiai patrudkau dviejose vietose. Žmona išsisuko koją iš klubo, ir spiegančią reikėjo vežti į ligoninę. Oi, varge, varge! Ne tie metai, jau ne tie metai. Matyt, tremtis vis dėlto pribaiigs. Ne, į tėvynę jau negrįšiu.

(b.d.)

Dirbkime, kad savo gimtąja kalba mūsų tautietis taisyklingai prašnektų bent mirdamas.

(Iš lituanistikos mokytojų pokalbio)

Irvis Nemaronis

WALTZ BOSTON

Šių laikų tėvų ir vaikų patriotinė poema. Veiksmas vyksta kultūringiausioj kolonijoj.

Tirpsta už lango metai ir sniegės, Rieda blakstienom perliu rasa, žvilgsnis į žvilgsnį ilgesiu smeigias: Vyro žiedelis -- tavo visa!

Kraujas, konjakas, vodka britvinė, Liepsnos ir vėjas plazda šilkuos -- Kad sušvytėtų laisvė tėvynė, Kai gegužėlė ten užkukuos...

Griūki, pasauli, velnio hareme, -- Mes ligi jūrų, ligi Juodų! Lūpas ir širdis glaudžiai surėmę, Dviese už vieną, vienas už du!

Prieš jokių kūjų, pjautuvą, kaltą Mūs tvirtos gretos nesudrebės, Kol spaudžiam ginklą, smūgiui pakeltą Ir nenuleidžiam jo be garbės.

Kovai užgimę, priešą pažinę, Semiam stiprybę iš praieities. Drąsiai į žygį, kaip gegužinę, Kirtis už kirtį ligi mirties!

Mokslas ir pamokslas

Montessori - komunistė!

K. Katkevičienė remdamasi pedagogu P. Maldeikiu, Maldeikis daktaru J. Adomavičium, Adomavičius profesorium A. Ramūnu -- Paplausk, Ph D., Otavos universiteto Comparative Education katedros vedėju, o Ramūnas K. Katkevičienė, bendrai viena sudurtinė galva galvoda mi, pagaliau sudavė triuškinantį priešakinį smūgį ne tik Montessori, bet ir jos kreviatikiams pasekėjams Chicagoje.

Pagal E. Katkevičienės moks-

linį pranešimą Naujlenose, šio kolektyvo buvo išaiškinta, kad montessorine sistema auklėjamas vaikas nėra laisvas, nes jam liepiama kišti pagalį į skylę, o ta skylė yra tik viena. Tai reiškia, kad vaikas neturi laisvo pasirinkimo. Tokiu būdu montessorininkai mūsų kūdikėlių tarpe veda bolševikinę politiką, nes sovietuose irgi visi priversti kišti galvas tik į vieną skylę.

(Nukelta į 6 psl.)

CHICAGA NUSIČIAUDĖJO - LOS ANGELES

ATSAKĖ: Į SVEIKATĄ! VYTAUTAS KASNIŲNAS

Kai Chicago šaltis sukaustė sniegu apvertę, vėju suputė, mūsų politikai pradėjo čiaudėti. Ah... čie... sako Grigaitis, o Los Angeles sėdėdamas ir saulėje besikepindamas Leonardas Valiukas ir bešaukiąs: "Į sveikatą broliai". Čia sušlapę ir sušalę serga, o ten darbas verda. Nieko nepadarysi, brolyti, jaunystę niekas nepavado. Su ja ir protas ir energija eina. Kai tėvui būdavo sunku arklus suvaldyti ir plūgą

rankose išlaikyti, sūnus paėmė į rankas vadžias. Tėvas vaikščiodavo sau pypkę įsikandęs ir jei reikėdavo tik patarimus duodavo.

Kai tamsios žiemos naktys apgaubė Chicago ir rožės po sniegu pasislėpė, tarė draugai dr. Antanui Rudokui, nuvažiuokite į Los Angeles, šilimos ir rožių žiedų atvežkite. Brrr... sprausminis ir jis tenai jau vakariene bevalgą, o žmona Stefanija ir skambina Broniui Gediminui — sveikas!

Patiko Los Angeles. Vos prisiprašėme sugrįžti. Gerai dar, kad ten pradėjo oro pranešėjai šalčiu grasinti.

Tik grįžus dr. Antanui Rudokui ir ponai į Chicago, Mečys Valiukėnas ir pasiūlė Lituanistikos mokyklai: pasikvieskite jį į savo klases ir tegu vaikams gyvu pavyzdžiu parodo ir pasako, kaip reikia lietuvių širdyje išlaikyti.

Vartau Chicago Aukštesniosios Lituanistikos mokyklos informacinį biuletenį ir skaičiuoju: 105 berniukai, 154 mergaitės. Geriausių mokinių tarpe tik 6 berniukai, o mergaičių net 28. Kazin, jei taip praleistas pamokas ir pasivėlavimus suskaičiuotumėm, čia tai tikrai berniukai viršytų.

Ėmiau ir pakabinau ant sienos diržiuką. O prašymas

toks: kasdien po dešimt minučių rašymui iš laikraščių.

Dr. V. Ramanausko graži mintis: paskirti mokykloje laiką laikraščių skaitymui. O mes dar pridėsime: tegu mokykla reikalauja, kad vaikai kasdien paskirtų 10 minučių rašymui iš laikraščių.

O į Jus, Tėve Kubiliau, štai koks prašymas: pakabinkite virš įėjimo į Jaunimo namus tokį parašą: "Čia kalbama tik lietuviškai". Tokie pat parašai tegu būna salėje ir koridoriuje prie įėjimo.

Anądien širdis apsaldo. Brother Rice gimnazijoje (tai viena iš geriausių Chicagoje, į kurią patekti gana sunku) mokosi gana daug lietuvių. Daug iš jų yra geriausių mokinių eilėse. Pajūdos metu vieną lietuvių mokinį, kuris pasižymėjo savo darbu (šį projektą dirbdamas jis susirašinėjo su 5 universitetais ir kelio mis mokslo tyrimo įstaigomis) apstojo mokytojai, mokiniai ir tėvai. Visi labai domėjosi. Prie jo ir vaiko tėvas. Jis paklausė angliškai, nes nepatogu, geriau pasakius nemandagu nemo-kančiųjų tarpe vartoti kitą kalbą. Vaikas ir rėžia jam lietuviškai.

Važiujant namo tėvas ir klausia vaiko, kodėl tu man atsakei lietuviškai. Vaikas sako:

— Juk mes tarp savęs visados tik lietuviškai kalbame. O be to, jie žino, kad aš esu lietuvis. Tegu mato, kad aš moku ir lietuviškai.

Tyla. Vaikas tėvui: bet kodėl tu į mane kreipeis angliškai?

Chicago priemiestyje yra numatomas pastatyti didžiulis tarptautinis restoranas, su įvairių tautų architektūros stiliumi. O ar bus ir lietuvių skyrius? Klausime ir atsakymas krypta į ponį Žvynienę, kuri turi Marquette delikatesų krautuvę 2553 W. 71 Street (PR 6-2717) ir gamina įvairius lietuviškus produktus. Čia gali gauti ko tik širdis trokšta. Atėjai, prisikrovei maišą ir nešies namo pietums ar vakarienei. Šeiminkams išganymas, o vyrams ir šeimai didžiausia paguoda. Ir gardžiuojies taip, kaip kadaise prie mamos stalo sėdėdamas.

Todėl nenuostabu, kad žmonės plaukia į tą krautuvę, kaip kadaise į jomarkus ir atlaides. Iš toliausių vietovių. O prieš Kalėdas ir Velykas maistu aprūpina ir visą Chicago.

Kodėl toks didelis pasisekimas?

Moka padaryti skaniai ir gerai pagal lietuviškus receptus. Laikosi pagrindinio sveikatingumo principo: "Parduok tą, ką pats gali valgyti ir savo šeimai duoti". O tai labai svarbu. Ir kitas dalykas — labai greitas patarnavimas. Ar telefonu užsakei, ar į krautuvę atėjai, savo šeimai perki ar svečių pavaišinimui, viską gauni labai greitai, nes turi daug patarnautojų.

Technikos žodžio paskutiniame numeryje rašoma, kad Amerikos lietuvių inžinierių ir architektų sąjungos Chicago skyriaus pati svarbiausia problema: narių abejingumas skyriaus veiklai ir nemokėjimas nario mokesčių, sudaręs valdybai galvosūkių ką laikyti skyriaus nariu.

O čia atsakymas sunkus, žinant, kad inžinierių darbo pajamos yra gana geros.

Turbūt taupo pinigus kitos tarptautinės parodos suorganizavimui, kuo jie praėjusiais metais gerai užsirekomendavo.

Inž. Valdas Adamkavičius sudrebino žemę. Dabar, kai Chicagoje nusičiaudėjo, į sveikatą atsakė Los Angeles, New Yorkas, Washingtonas ir visame laisvajame pasaulyje gyveną lietuviai.

Kaip slogutis pasibaigs — pamatysime.

Naujoji Lietuvių Bendruomenės Chicago apygardos valdyba, pirmininkaujama sumanaus, energingo, daug visuomeniniame darbe patyrimo turinčio pirminko inž. Karoliaus Drungos, turi daug užsimojimų, planų.

O kaip bus, ponai, su Lietuvių namais, tais kalduisiais namais, apie kuriuos daug kalbėta, daug rašyta, daug daryta ir nieko nepadaryta?

Nereikia dangoraižio, bet reikia namo su didelėmis salėmis.

Lauksim kartinio akmens pašventinimo.

Kada? Tada, kai kas nors sudarys ir pasiūlys konkretų planą.

Ligi šiol viskas buvo daroma ir planuojama debesyse iš vėjo mūrus sumūryti.

Kas Dirvos neskaity
— daug nustoja!

CHICAGOS PARENGIMŲ KALENDORIUS

KOVO 2 D. Moklėvių Ateitininkų Lipniūno kuopos blynų vakaras Jaunimo Centre 7 v.v.

KOVO 3 D. Šaulių Tautinių Šokių Grupės blynų vakaras Hollywood Inn, salėje.

KOVO 3 D. Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos Užgavėnių vakaras Vyčių salėje 7 v.v.

KOVO 3 D. Mažosios Lietuvos Lietuvių Draugijos šūpinys Lietuvių Auditorijoje.

KOVO 3 - 4 D. Vid. Vakarų sporto apygardos vyrų tinklinio, moterų tinklinio ir krepšinio, moterų ir vyrų stalo teniso pirmenybės.

KOVO 3 d. Brighton Parko Moterų Draugijos Užgavėnių balius.

KOVO 4 D. Šv. Kryžiaus parapijos Moterų Draugijos vakaras parapijos salėje.

KOVO 4 D. Tėvų Marijonų bendradarbių užgavėnės Marijonų salėje 3 val. p.p.

KOVO 4 D. Chicago skautų Kaziuko mugė Jaunimo Centre.

KOVO 4 D. Kun. dr. P. Celiešaus paskaita "J. Maritaino samprata" Chicago Savings and Loan Assn. Meno Galerijoje 3 val. p.p.

KOVO 6 D. Lietuvos Vyčių sen-draugų kuopos Užgavėnių blynų vakaras Vyčių salėje.

KOVO 10 D. Studentų ateitininkų seminario paskaita "Įtaka šių dienų filosofijos ir rytojaus žmogų, tuo pačiu jaunų lietuvių galvosenos formavimui". Skaito Tėvas J. Kubilius, S. J.

Kovo 10 d. Valterio Banaičio, atvykusio iš Vokietijos, pranešimas 7 val. vak. Jaunimo Centre. Rengia lietuviškų organizacijų komitetas.

KOVO 11 D. Tėvų Marijonų bendradarbių Cicero skyriaus parengimas parapijos salėje.

KOVO 11 D. Korp. Giedra madų paroda Jaunimo Centre 3 val. p.p.

KOVO 17 D. Studentų ateitininkų seminario paskaita "Reikalingumas organizuotumui šių dienų jaunimui". Jaunimo Centre 7:30 v.v. Skaito dr. V. Vygantas.

KOVO 17 D. Laiškų Lietuviams metinė šventė Jaunimo Centre.

KOVO 18 D. Tėvų Marijonų Marquette Parko bendradarbių skyriaus vakariene parapijos salėje.

KOVO 18 D. Gen. konsulo dr. P. Daužvardžio pagerbimas Jaunimo Centre 5 v.v.

KOVO 24 D. Studentų ateitininkų seminario paskaita "Romanantiška ar racionali pažintis tautiškumą". Jaunimo Centre 7:30 v.v. Skaito A. Baronas ir R. Rudys.

KOVO 25 D. Šv. Pranciškaus Seserų Vienuolyno rėmėjų Chicago apskrities 35 metų jubilėjinis vakaras Brighton Parko parapijos salėje.

KOVO 25 D. Immigrant's Service League Lietuvių komiteto koncertas Jaunimo centre.

KOVO 31 - Balandžio 8 d.d. A. L. Montessori Draugijos auklėjamosios ir mokslo priemonių bei vaikų darbų paroda Jaunimo Centre.

BALANDŽIO 1 D. Lietuviškosios jūrų skautijos 40-ties metų sukakties minėjimas Jaunimo Namuose, Ruošia Tėvų Komitetas.

BALANDŽIO 1, 7, 16 D.D. 1962 m. G. Verdi operos "Aida" pastatymai Marijos gimnazijos salėje.

BALANDŽIO 7 D. Studentų ateitininkų seminario paskaita "Jaunimas ir lietuvių politikos veiksniai (nauda ir galimybės) Jaunimo Centre 7:30 v.v. Skaito Valdas Adamkavičius.

BALANDŽIO 14 D. Stasio Pilkos literatūros rečitalis Jaunimo Centre.

BALANDŽIO 14 D. Studentų ateitininkų seminario paskaita "Tremtis šių dienų jaunimui baismė ar palaima" Jaunimo Centre 7:30 v.v. Skaito dr. A. Liulevičius.

BALANDŽIO 22 D. Akademinio Sporto Klubu "Lituanika" Vėlykų šokių vakaras Lietuvių Auditorijoje.

BALANDŽIO 28 - 29 d. XII-jų šiaurės Amerikos lietuvių sportinių žaidynių krepšinio varžybos.

E. CHICAGO

East Chicagos ir apylinkių ALT skyrius Lietuvos Nepriklausomybės 44 metų paskelbimo sukaktį paminėjo vasario 18 d.

10:30 val. ryto šv. Pranciškaus lietuvių parapijos bažnyčioje įvyko iškilmingos pamaldos už žuvusius dėl Lietuvos laisvės. Pamaldas atliko kun. Andriūnas ir tai dienai pritaikytą pamokslą pasakė kun. Dr. Petras Celiešius. Pamaldų metu giedojo parapijos choras, vadovaujamas Antano Rimkaus ir solistė N. Aukštuolienė.

6 val. vakare lietuvių parapijos salėje įvyko iškilmingas susirinkimas, kurį atidarė ALT skyriaus pirmininkas Albertas Vinikas, pakvietęs pirmininkauti p. Zigimą Moliejų.

Amerikos ir Lietuvos vėliavas įnešė Gary, Indiana Vytauto Posto legionieriai.

Sugiedojus Amerikos ir Lietuvos himnus Gary, Ind. lietuvių parapijos klebonas kun. J. Daniels paskaitė invokaciją.

Pagrindiniu šio minėjimo kalbėtoju-paskaitininku buvo pakviestas Gediminas Galva.

Minėjime buvo perskaitytos proklamacijos ir priimtos rezoliucijos. Meninę programą dalį išpildė East Chicagos šv. Pranciškaus parapijos pradžios mokyklos mokiniai, vadovaujami Kazimieriečių seselių.

Mokyklos mokinių choras padainavo keletą dainelių, padeklamavo eilėraščius.

7-8 skyrių mokiniai, vadovaujami Genės Markevičienės, pašoko tautinius šokius.

East Chicagos mergaičių Jūrų skaučių (Palanga) laivo skautės visus minėjimo dalyvius namuose tautiniais ženkliais ir talkino aukas renkant.

Lietuvos laisvinimo reikalams suaukota 490,50 dol. East Chicagos apylinkės ALT skyriaus valdyba nuoširdžiai visiems dėkoja.

Pakenė

DETROIT

A. L. Bendruomenė kviečia W. Banaitį

A. L. Bendruomenės valdyba savo posėdyje nutarė pakviesti į Detroitą Amerikoje viešintį Free Europe radijo tarnautoją W. Banaitį su paskaita Detroito visuomenei.

ŽURNALISTŲ SUSIRINKIMAS

Įvyksta kovo 4 d. 2:15 val. šv. Antano R. K. parapijos salėje. Valdybos nariai susirenka pusvalandį anksčiau.

Šioje žurnalistinėje popietėje bus svarstomi žurnalistams spaudos bendradarbiams labai svarbūs klausimai. Skyriaus pirm. tėv. dr. T. Židraitis padarys svarbų pranešimą. Bus atieities veiklos diskusijos.

ŠYPSANČIOS AKYS IR GERAS DARBELIS

Kovo 3 d. šeštadienį buv. lietuvių svetainės salėje Balfo 76 skyriaus rengia vakarą. Programoj O. Graurokienės 4 veiksmų komedija "Šypsančios akys." Vaidina Detroito Lietuvių Dramos Mėgėjų Sambūrio aktoriai: J. Duoba, A. Gladkauskas, A. Pesys, R. Garliauskaitė, R. Suškauskas, I. Miltakytė, I. Laurinavičienė, G. Šileikaitė, B. Gaičienė, D. Liškauskas, K. Ražauskas, Z. Arlauskaitė ir I. Šulcaitė. Režisūra A. Arlauskaitės-Mikšienės. Po vaidinimo, kuris prasidės 7 val., šokiai ir vaišės.

Atvykus "Šypsančių akių" pasižiūrėti, bus atliktas ir geras darbelis, nes bus paremtas Balbas, vargšų ir nelaimingųjų globėjas.

Pastebėtina, kad tai paskutinis parengimas prieš gavėnią.

Iš kairės ir...

(Atkelta iš 5 psl.)

Iš to išaiškinto fakto išplaukia logiška išvada, kad tik Alivudo auklėjimo sistema yra tikrai demokratiška, nes ten vaikas, kišdamas pirštą į nosį, turi laisvą pasirinkimą, kadangi nosyje yra dvi skylės. Be to, laisvai žaizdamas, jis tą pirštą dar gali kišti ir betkur kitur.

Tai tikrai pasaulinio garso laimėjimas. Savo istorijoje mes turime tik vieną į jį panašų -- kai liaudies pasakose minimas gudruolis, taikliai smeigdamas yla į uodegą, nudūrė dangoraižio didumo smaką ir išgelbėjo karalaitę.

NARSU IR BAIUS

Kaip spauda praneša, Argentinoje gyvenantis prof. dr. Juozas Mačernis ispanų kalba parašytuos savo veikaluos -- "atakuoja reliatyvizmus: -- fizikoje Lobačevski, Eišteiną... filosofijoje Aristotelį ir egzistencializmą -- Heisenbergą, Heideggerį ir mūsiškį dr. A. Maceiną, ypač jo Jobo dramą..." Esą, šie mokslininkai ir filosofai "...parengia dirvą ateistiniam komunizmui." Vadinasi, ir dr. A. Maceina jau rengia dirvą bedievybei ir komunizmui!

Dr. J. Mačernio vienimčiausių mokslinių veiklų yra: Mūsų laikų stebuklai, Paslaptingoji rykštė, Ispanijos įvykiai, išprašauti prieš 100 metų, Mirusieji gyvena, Spiritizmo dvasios.

Taigi į kairę ir į dešinę "atakuojantis" mūsų mokslininkas yra ne tik pats labai narsus, bet ir jo veikalai, ypač naktį, mums įvaro didžiulę baime.

LIETUVIS STUDENTAS

(Pirmistinės ištraukos iš Jūros Gailešybės straipsnio)

--Tik 3% studentų priklauso lietuvių politinėms partijoms.

--Per paskutinius dvejus metus Fordhamo u-tė lituanistiniai kursai neįvyko, nes neatsirado 25 klausytojų.

--28,7% neperskaitė per metus nė vienos lietuviškos knygos.

--Sunkesnėms mintims išreikšti trūksta lietuviškų žodžių ir terminų (Net ir keiksmažodžių! RED.)

--Lietuvius studentas jaučiasi pasimetęs, jis ieško naujų priežasčių išlikti lietuviui.

--Jie kartais save laiko lietuviu, o reikalui esant, išsižada savo tautybės.

--Senoji karta turėtų juos supažinti ir dėl to jų nesmerkti.

Sunkiausia pasaulyje miršta kvailystė, o lengviausia draugystė.

Mes turime būti kaip žydai: neprarasti vilties, nenusiminti, prisitaikyti prie esamų sąlygų, o ruošti grįžti į tėvynę po 2000 metų.

(Iš mūsų spaudos)

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE
APLANKYKITE
PARAMA
MAISTO ir LIKERIŲ
KRAUTUVĘ
2515 West 69 St. Marquette Parke
Telef. RE 7-1731

SAV. J. JANUSAITIS ir J. MAŽEIKIA

Čia gėrimus pirkite tikrai pigiai!

TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ:

1. ASBACH URALT 5th. 4.79
 2. MARTEL 3 star Cognac 5th. 5.39
 3. WHITE HORSE SCOTCH WHISKY 5th. 4.98
 4. MARTINI or MANHATTAN KVORTA ... 5th. 2.98
 5. CANADIAN WHISKY 8 metų senumo 5th. 3.98
 6. DUJARDIN GERMAN BRANDY 5th. 5.29
 7. LONDON DRY GIN 80 proof KVORTA 5th. 3.59
 8. KRON-BRANNVIN AQUAVIT 5th. 3.98
 9. IMPORT. PRANC. LIKERIAI 5th. 2.98
 10. KIJAFI vynas 5th. 1.75
 11. BORDEAUX pranc. vynai ... 5th. .98
- Ir virš 100 rūšių užsieninių bei vietinių gėrimų žemiausiomis kainomis! Nepaprastai didelis pasirinkimas!

CLEVELANDE ir apylinkėse

• Jūrų skaučių valtis "Burės", globojama vlt. L. Brizgienės, stropiai ruošiasi Clevelando Neringos tunto Kaziuko mugei. Šiuo metu jos mamyčių pamokomos ir talkinamos pluša prie rankdarbių. Skautės tikisi, kad kovo 11 d. clevelandiečiai ne tik aplankys jų mugę Lietuvių salėje valgių paragauti ir

skaučių darbais pasigrožėti, bet ir parsineš pilnus glėbius lauktuvių namiškams.

• SLA 14 kuopos narių susirinkimas įvyks kovo 6 d., 7:30 val. vak. Lietuvių salėje. Bus renkami SLA Pildomosios Tarybos nariai ir atstovai į SLA seimą. Visi nariai kviečiami dalyvauti.

• Vasario 8 d. Amerikos skautai (BSA) atšventė 52 m. sukaktį. Ta proga skautų savaitės metu, tarpe įvairių parengimų, prekyliuose buvo surengtos vienetų parodėlės. Clevelando

Amerikos Balso lietuvių skyriaus redaktorius Povilas Labanauskas, atvykęs į Clevelandą, turėjo pasikalbėjimą su dail. Antanu Vaikšnora.

do Pilėnų tunto vytautėnai ir kėstutėnai šiemet ir vėl parengė savo parodėlę Baltijos Prekybos Namų lange. Malonu pranešti, kad šiemet mūsų skautų parodėlė nunešė visus lūkesčius, nes sulaukė BSA vadovybės aukščiausio įvertinimo. Parodėlėje yra Lietuvos žemėlapis odoje, stovyklos modelis, tilto ir bokšto modeliai, vilkukų darbeliai ir kt. Skautų vienetų parodėlės truks visą vasario mėn. Sveikinam Pilėnų skautus ir vilkiukus su dar vienu laimėjimu.

Vienintelė lietuviška pirkimo - pardavimo įstaiga Ohio valstybėje, kuri priklauso trims "United multiple listing service" grupėms.

Todėl mes visuomet turime daug namų Jūsų pasirinkimui, o kad Jūsų namas būtų greičiau parduotas,

Jūsų namo nuotrauką gausite apie 1000 pardavėjų.

3-jų miegamųjų namas su gražiu sklypu, prašo tik 20,200 dol.

Švarus tik 2 miegamieji, prašo 16,900 dol.

2-jų šeimų plytinis, kiekvienas butas turi po 3 miegamus. Nebrangus.

4 miegamųjų namas visai naujas, prašo tik \$18,500, minėti namai yra Lake Shore ir Neff Rd. rajone.

Turime labai gerą 3-jų šeimų namą vakaruose — Lakewood.

Norintieji pirkti ar parduoti prašome skambinti IV 1-6900.

EAST SHORE RELTY
Juozas Mikonis — Reltor
780 East 185 Street
Namų MU 1-2154
(22, 23, 25, 26)

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

SAVINGS
EARN

OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

4%

SUPERIOR
SAVINGS

ACCOUNTS
INSURED TO
\$10,000

SAVE BY MAIL
POSTAGE PAID BOTH WAYS

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

EAGLE STAMPS VISAD PADIDINA SANTAUPAS

the MAY CO'S (4) BASEMENT stores

DOWNTOWN - HEIGHTS - PARMATOWN - SOUTHGATE

SUTAUPYK! ŽINOMI "NACHMAN" PATOGŪS VIRŠUTINIAI MATRACAI

arba padedamieji apatiniai

29.44
KIEKIENAS

- Tiesiai įvežti iš Belgijos
- Švarą palanką, gerai užbaigtą
- Žinomi "Nachman" vidaus stiprumu
- Išbandyti, patikrinti ir rūšiai atitinką

Mes nupirkome visus šiuos žinomos "Nachman" rūšies matracus ir padedamuosius apatinius ir dabar perleidžiame jums, kad sutaupytumėt. Visi aukštos rūšies ir ilgai laikantieji gali būti jūsų už šią fantastinį žemą kainą.

NEREIKIA ĮMOKĖJIMO
Galima susitarti dėl mokėjimo.

Paštu ir telefonu užsakymai priimami... Šaukit CHerry 1-3070

BASEMENT DOMESTICS DEPARTMENT, THE MAY COMPANY, DOWNTOWN, HEIGHTS AND PARMATOWN ONLY

DAINAVOS KONCERTO BELAUKIANT

Sužinojus apytikrinę kainą apie ansamblio pažangos gaires ir koncerto turinį, verta atidžiau įsigilinti į tas įdomias prosvaistes.

J. Siniaus kantata — Troškimas laisvės parašyta dar Lenkijai valdant Vilniaus kraštą ir skirta Lietuvos nepriklausomybės šventei minėti. Pirmiausia buvo trijų dalių — mišriam chorui su simfoninio orkestro pritarimu. Vėliau kompozitorius pridėjo kiekvienai daliai solo įžangą.

Tematika artima lietuvių liaudies dainų stiliui, tačiau harmonijoje ir akompanimente panaudota platesnių ir sudėtingesnių priemonių, ypatingai antroje dalyje ir pasiekta tikrai patraukaus įspūdingumo.

Galbūt tūlas nepažins Pagirėnuose tokio St. Šimkaus, kokį mėgsta prisiminti iš švelnių ir saldžių (Kur bakūžė samanota) melodijų. Pastačius Pagirėnus 1941 metais pirmą kartą Kaune, paaiškėjo, kad tai nėra bel-canto numerinė opera, bet vientisinė muzikinė drama, kur muzika ištikimai lydi libreto diktuojamus pergyvenimus.

Koncertui parinkta antro veiksmo pradžia. Čia viena popietė ūkininko sodyboje merginų dainas ir Danutės svajones apie mylimąjį Praną nutraukia senelis, įvairnų šventadienius pasakomis, būrimu ir smuikavimu "už margutį ir lašinių truputį".

Bene daugiausia staigmenų sulauksime trečioje koncerto dalyje, kur, be retai girdimų, o gal ir negirdėtų naujų dainų, matysime dar tokius tautinius šokių, kaip gyvatarą, mikitiene ir kitus. Ir visa tai veiks neuvalkiota, prasmingai išieškotų polinkių estradine forma.

Nors ansamblio sudėtis dažnai kinta, bet yra jame ir pastovių dalyvių, ypač veiklių ir pasižventusių administracijai bei valdybai. Tokių nemaža dalis esanti ir dabartinėje valdyboje, šios gi dienos pirmininkas Jonas Paštukas įvairias pareigas eina beveik be pertraukos net nuo 1952 metų. Štai ir kiti entuziastai tos

• Išnuomojamas butas 4 kambarių. Pirmas aukštas. 1169 East 60 Street. Telef.: HE 1-3489. (26)

• Jonas Kazlauskas pajamų mokesčius (Income Tax) pildo Dirvos patalpose kiekvieną šeštadienį nuo 9 val. iki 1 val. po pietų arba pagal susitarimą telefonu RE 1-7222.

BOSTON

Užgavėnių balius

Bostono Liet. Mišrus Choras šį šeštadienį, kovo 3 d., 7 val. vak. So. Bostono Liet. Piliečių didžiojoje salėje, ruošia blynų vakarą.

Programoje dalyvauja: solistas Benediktas Povilavičius, kuris vis dažniau Bostono liet. žavi su savo gražiu bosu, Bostono mišrus kvartetas — Vida Mališauskaitė, Jonas Grinkevičius, Pranas Šimkus ir Vytautas Eikinas.

Šis naujai įsikūręs kvartetas, su populiariu repertuaru, maloniai nuteiks klausytojus.

Šeimininkės pavaišins skaniais blynais ir veiks turtingas bufetas. Šokiams gros šmito orkestras.

Visi Bostono ir apylinkių lietuviai maloniai kviečiami šiame gėvėnios išvakarių parengime dalyvauti. Įėjimas tik \$1.50.

valdybos sudėtyje: vicepirmininkai — A. Smilgevičius ir E. Slavinskas, sekr. — O. Viržintaitė, kas. — Z. Radvilavičius ir nariai — N. Mackonytė ir J. Šarauskas. Vladas Braziulis

DAYTONE GRAŽIAI PAMINĖJO NEPRIKLAUSOMYBĖS ATSTATYMO SUKACTĮ

Lietuvos Nepriklausomybės šventė Daytono paminėta vasario 18 d.

Minėjimas prasidėjo pamaldomis 10 val. ryto Šv. Kryžiaus lietuvių parapijos bažnyčioje. Tos dienos garbei pamokslą pasakė kun. T. Narbutas. Pamaldų metu gražiai giedojo parapijos choras, vadovaujamas El. Šliužienės, vargonais pritariant J. Raštikui.

Gausiai susirinkus į parapijos salę Daytono lietuviams ir svečiams iš gretimų kolonijų, kurių matėsi iš Columbus, Cincinnati, Sydney, Lima ir kit., 3-čią val. prasidėjo antroji minėjimo dalis.

Minėjimą atidarė parapijos klebonas kun. Titas Narbutas, tardamas trumpą žodį. Po to sugiedotas JAV himnas ir perskaityta Daytono mero proklamacija, skelbiant Vasario 16-tą lietuvių dieną Daytono. Proklamaciją skaitė Frank Ambrozė, o jos išgavimu rūpinosi Lietuvos Vyčių organizacijos narės Eleonora Šliužienė ir Marija Lukienė, kurios tuo reikalu asmeniškai merrą aplankė.

Judy Petrokas skaitė anglų kalba referatą, supažindindama angliškai kalbančius su šventės esme ir prasme. O dr. A. Kisielius, iš Sydney, Ohio, skaitė paskaitą, primindamas laisvę gyvenančių lietuvių pareigą išlaikyti lietuvių ir ypač remti spausdintą lietuvišką žodį, dėl kurio mūsų tėvai tiek daug kovojo.

Gautus sveikinimus iš Ohio gubernatoriaus M. DiSalle, senatorių Frank J. Lausche ir Stephen M. Young ir kongresmeno Paul F. Schenck, perskaitė Pr. Gudelis. Jis pateikė ir rezoliucijas, kurias susirinkusieji vienbalsiai priėmė. Rezoliucijos bus pasiųstos JAV prezidentui John F. Kennedy, viceprezidentui Lyndon B. Johnson, JAV ambasadoriui prie Jungtinių Tautų Adlai Stevenson, Ohio senatoriams bei kongresmenai.

Minėję daly eilėraščių deklamavo:

Edmundas Drukteinis, Birutė ir Danutė Masilionytės, Vida ir Danutė Gineitytės, Iritė Araminaitė, Laima ir Julius Raštikiai ir Vytautas Kisielius. Dviem akordionais pagrojo kelias lietuviškas melodijas Sakalai (vyras ir žmona). O programos užbaigimui Šv. Kryžiaus parapijos choras, El. Šliužienės vadovaujamas ir pianinu Philys Petrokaitė akomponuojant, sudainavo keturias lietuviškas dainas.

Minėjimas baigtas Lietuvos himnu.

Programą, lietuvių ir anglų kalbomis, pranešinėjo Aldona Masilionytė.

Po minėjimo programos dalyviai pasivaišino ponių parengtais užkandžiais.

Šia proga keliais žodžiais noriu aptarti pačią Daytono lietuvių koloniją. Ji neskaitlinga, vos apie 300 asmenų, įskaitant ir vaikus. Turi savo parapiją, prie kurios veikia keletas organizacijų, bažnytinis choras. Praėjusiais metais veikė lituanistinė šeštadieninė mokykla. Ji ir šiais metais buvo pradėjusi veikti, bet savo veiklą turėjo nutraukti. O labai gaila, kad taip atsitiko.

Seniau Vasario 16 minėjimai buvo rengiami, bet kuriam laikui buvo pamiršti. Prieš trejus metus jie atgaivinti ir dabar kas metai praeina su nemažų pasisekimu, kaip dalyvaujančios publikos skaičiumi, taip ir pačios minėjimo programa.

Aukų atžvilgiu lietuviškam reikalui, Daytonas taip pat neatsilieka. O atsimerant jos nedidelį skaičių, dar galėtų būti net pavyzdžių. Ir šių metų vasario mėn. 16 dienos minėjime Lietuvos laisvinimo reikalams surinkta \$282, -- Manoma, kad ši suma dar padidės.

J.J.

DIRVA

Nr. 25

1962 m. vasario 28 d.

KAS IR KUR?

• Dirvos bendradarbių klubas Chilagoje buvo įsteigtas vasario 25 d. Į valdybą išrinkti: M. Valiukėnas, V. Kasniūnas ir R. Mieželis.

• J. ir M. Bačiūnai, ilgesni laiką atostogavę Honolulu, šiuo metu jau vieši Los Angeles. Iš čia, su Valteriu Banaičiu aplankys daugelį lietuvių kolonijų.

• Dail. Romo Viesulo grafikos darbų paroda atidaryta nuo vasario 26 iki kovo 28 d. Philadelphijoje, 251 So. 18th St., Art Alliance patalpose.

• Vytautui Kasniūnui pasi-traukus iš II-jo Kultūros Kongreso Komiteto ir spaudos sekcijos vedėjo pareig., buvo pasiūlyti du kandidatai: Draugo redaktorius Dr. J. Prunskis ir J. Laisvė redaktorius Stasys Daunys. Šiam darbui pakviestas pirmas kandidatas, būtent, kun. J. Prunskis.

• Mažosios Lietuvos Lietuvių Draugijos Chicagoje ruošiamas tradicinis Užgavėnių šiuipynis įvyks kovo 3 d., (šeštadienį), 7 val. vak., Lietuvių Auditorijos didž. salėje, 3133 So. Halsted St. Programoje dalyvaus Povo Mielulio vedamas "Bangos" choras, Leono Gružo vadovaujama tautinių šokių grupė, J. Lampsaičio "Aidos" oktetas ir kt.

• Naujoji JAV Liet. Bendruomenės Kultūros Fondo valdyba, kurią sudaro kun. S. Santaras (pirm.), S. Semėnienė, V. Būtenas, V. Mičas, K. Rožanskas, J. Gudas, A. Lakas, jau pradėjo eiti pareigas. Ligšiolinėje Fondo valdyboje dirbo: J. Švedas (pirm.), A. Dundulis, J. Končius, S. Paulauskas, dr. K. Sruoga, E. Šulaitis, P. Gaučys, V. Linas.

• Dainininkė Daiva Mongirdaitė, kaip pranešama iš Bostono, persikelia gyventi į Californiją.

• A. Gešventas, iš Chicagos mokėdamas už Dirvą atsiuntė \$5.00 auką.

• Dr. J. Mačiulis, iš Cleve- do, mokėdamas pronomera- tą atsiuntė \$5.00 auką.

• Inž. R. Veitas, iš Pitts- burgho, mokėdamas už Dir- vą atsiuntė \$5.00 auką.

• Dr. L. Kraučeliūnas, iš Summit, Dirvai paremti atsiuntė \$10.00 auką.

• J. Preibys, iš Detroito, mokėdamas už Dirvą atsiuntė \$5.00 auką.

• Juozo Kapočiaus vadovau- jamai vasarviete, Osterville Manor, Inc., Cape Cod, Mass., vasaros laikui yra reikalinga virtuvės šeimin- kė — vedėja.

Kreiptis šiuo adresu: J. Kapočius, 265 -C- Street, So. Boston 27, Mass.

Kartu pranešame, kad jau priimami vasarajimui užsakymai.

PAREISKIMAS LIETUVIŲ VISUOMENEI

Amerikos lietuvių dele- gacijos atsilankymas pas prez. J. F. Kennedy yra įvairiai aprašytas lietuvių spaudoje. Neliečiant skelb- tųjų pranešimų autentišku- mo, jaučiame pareigą atsi- liepti į Naujienų dienraščio, apžvalgos skyriaus, vasario 24 ir vasario 26 d. pagrin- dinius teigimus, kurie visiškai prasilenkia su tiesa.

1) Naujienose delegacijos nariui V. Adamkavičiui grubiai primesta, kad jisai melavo pareikšdamas, kad jam tariant žodį, prez. Kennedy prašęs paaiškinti Vasario 16 prasmę.

Mes žemiau pasirašę Amer. liet. delegacijos nariai, dalyvavę audiencijoje, pareiškiame, kad apžvalgos rašytojas Dr. P. Grigaitis prasilenkia su tiesa klaidin- damas lietuvių visuomenę bei pajuokdamas delegaci- jos narius. Mes girdėjome ir matėme, kaip prez. Ken- nedy kreipėsi į kalbėjusį su prašymu paaiškinti Vasario 16-sios reikšmę ir V. Adam- kavičius perleido savo žodį Dr. P. Grigaičiui, kuris bu- vo pasiruošęs prabilti.

2) Naujienų apžvalginin- kas tvirtina, kad L. Šimutis neprašė prezidento tarti žodį. Deja, turime vėl patvirtinti, kad girdėjome ir matėme, kaip delegacijos pirm. L. Šimutis kreipėsi į prezidentą prašydamas pa- daryti pareiškimą.

Reiškiame pagarbą St. Barzdukas, Dr. A. Nasvytis, Jonas Jasai- tis, Z. Dailidka, Alg. Kėželis

L. BIELIUKIENĖ DETROITE

L. Bieliukienė -- Pabaltijo Mo- terų Tarybos pirmininkė, Lietu- vių Moterų Atstovybės pirminin- kė ir Board of Women for Free- dom, Inc. narė -- vasario 18 -20 dienomis lankėsi Detroito.

AUKŠTI KANADOS PAREIGŪNAI VASARIO 16 MINĖJIME

Vasario 16-tą bažnyčiose buvo atlaikytos iškilmingos pamaldos su pritaikytais tai dienai pamok- lais. Penktadienio vakare ir šeš- tadienį įvyko aukštų valdžios pa- reigūnų ir spaudos atstovų pri- ėmimai. Taipgi vertas dėmesio "Tėvynės prisiminimai" radijo valandėlės vedėjo J. R. Sima- navičiaus pasikalbėjimas tele- vizijoje.

LB Toronto apylinkės valdyba vasario 18 d. International In- stitute patalpose suruošė bendrą visiems kolonijos lietuviams Lietuvos Nepriklausomybės 44 metų sukakties minėjimą. Mi- nėjimą savo atsilankymu pagerbė aukšti Kanados valdžios atstovai. Gauta visa eilė sveikinimų su gražiausiais linkėjimais atgauti laisvę. Ta proga kiekilgėse kal- bą pasakė Ontario provincijos ministeris pirmininkas Rovers.

Apylinkės pirmininkas S. Juozapavičius, vos tik pradėjus minėjimą, susirinkusiems prane- šė apie naujo konsulo paskyri- mą Kanadoje, kuris šia iškil- minga proga buvo paprašytas tar- ti žodį.

Konsulas dr. J. Žmuidzinas, kreipdamasis į susirinkusius pa- brėžė, kad Vasario 16-ji lietu- viui yra lyg ir tautinė išpažintis, per kurią jis turįs susimąsty- ti ir paklausti: "Ką gi aš gero savo tėvynei nuo Šešiolištosios ligi Šešiolištosios esu padaręs". Ir tokio susimąstymo valandoje esą ne vienam į sąžinę pasibels mintis, ar gerai padaryta, kad buvo pasitraukta iš Lietuvos. Gal ten esą būnant būtų buvę nau- dingiau tautos gyvybei išlaikyti bei jos laisvei atkovoti. Tačiau tai esą praeitis -- ta geroji mū- sų mokytoja, nepaneigianti išeiv- io nuopelnų gimtajam kraštui. Esą, paimkime prieš 700 metų iš Kryžuočių okupacijos gau-

Ji buvo pakviesta Naujojo Am- žiaus Klubas (Detroit New Cen- tury Club) ir Moterų Architek- čių Lygos (Women's Architectu- rial League) skaityti paskaitą.

Naujojo Amžiaus Klubas narėms L. Bieliukienė kalbėjo tema "Ge- rai saugokime laisvės raktą", o Architektų Lygai -- "Tiesa -- mūsų ginklas prieš komunizmą". Abiems paminėtomis organizaci- joms priklausė Detroito vadovau- jančios visuomenės prominė- tinės moterys. Abi paskaitos su- silaukė didelio susidomėjimo ir sukėlė gyvų diskusijų.

Po paskaitų abiems susirinki- mams L. Bieliukienė pasiūlė pri- imti Pabaltijo Moterų Tarybos rezoliuciją dėl pavergtų Euro- pos tautų apsisprendimo klausimo iškelimo Jungtinėse Tautose. Rezoliuciją priėmė abu susirin- kimai.

Kalbamų organizacijų pirmi- ninkėms L. Bieliukienė įteikė Armonienės knygą "Palik ašaras Maskvoje" ir Narūnės "Gintarė- lę". Detroito didžiausias laik- raštis "Detroit News" įdėjo ilg- gą pasikalbėjimą su L. Bieliu- kiene pailiustruodamas straips- nį jos nuotrauka.

Mrs. Mary Noth -- abiejų pa- minėtų organizacijų valdybų na- rė ir Generalinės Moterų Klubų Federacijos (General Fede- ration Women's Clubs) valdybos narė (ta organizacija turi 11 mil. narių) yra didelė lietuvių ir L. Bieliukienės draugė. Pri- statydamas abiems susirinki- mams lietuvių kalbėtoją, ji trumpai apžvelgė Lietuvos istoriją, pabrėžė, kad Amerika nepripa- žįsta dabartinės Lietuvos okupa- cijos ir, prisiminindama savo vizi- ta Lietuvos pasiuntinybėje Wash- ingtono prieš keletą metų, perskaitė Gabriėliiaus Kajecko referatą "I speak for Democra- cy", kurio ji pati išspausdino ir išplatino 1900 egz.

Reikia pažymėti, kad L. Bieliu- kiene palaiko molatinius ir drau- giškus ryšius su Generalinės Moterų Klubų Federacijos valdy- bos narėmis. Pabaltijo Moterų Taryba šiemet kovo 31 d. New Yorko minės savo gyvavimo 15 m. sukaktį. Tame minėjime pagrindinė kalbėtoja L. Bieliu- kiene pakviesta, sutiko būti tos milžiniškos moterų organiza- cijos valdybos vicepirmininke Mrs. Dexter Arnold.

Viešėdama Detroito L. Bieliu- kiene buvo apsisistojus pas Alantus.

V.K.

siomis srovėmis pabėgusius sen- tėvius prūsus, kurie kaip aki- vaizdūs Teutonų Ordino žiauru- mų liudininkai ir galingi į kovą šaukliai, sukėlė Mindaugo ir Ge- diminaičių Lietuvoje neapykan- tos audrą prieš pavergėjus ir įžiebė visuotiną lietuvių pasi- priešinimą tiems didelio garso šalmuotiems apaštalam.

Toliau kalbėdamas konsulas paminėjo antrą pavyzdį, o tai esą iš carų Rusijos pavergtos Lietu- vos į JAV pabėgusių lietuvių di- dieji istorijos įamžinti darbai bei pasišventimas Lietuvos valsty- bės atkūrimui.

Trečiu pavyzdžiu nurodė, esą, turime būti mes patys, raudonojo teroro atbalkštieji ir esantieji kur kas geresnė padėtyje kovoti už Lietuvos laisvę, negu senųjų kartų išeiviai. Mūsų sąlygos ta prasme esą geresnės, nes esam gausėsi ir didžiųjų demokratijų remiami. O tai esą faktas, nes šiandien jis kaip Lietuvos konsu- las Kanadoje galįs čia prabilti į susirinkusius tautiečius, kas pa- sako, kad Lietuvos laisvinimo pozicijos nėra prarastos.

Lietuvos Nepriklausomybės šventės proga buvo apdovanoti Šaulių Žvaigždės ordinu: J. Jan-

kaitis ir M. Valiulienė ir Šaulių Žvaigždės medaliu: R. Benotas, J. Naujokas ir Petrulis. Asis- tuojant vicepirmininkui J. Preik- šaičiui šiuos aukščiausius paminė- tus žymenis įteikė konsulas dr. J. Žmuidzinas.

Pagrindiniu kalbėtoju buvo pa- kviestas VLIKO pirmininkas dr. A. Trimakas. Prelegentas nu- švietė rusų viešpatavimą Lietu- voje, į kurį įėjo rusinimas, sto- jimą į vienintelę kunigų semina- rią suvaržymai, Lietuvos ištekl- ių naudojimą Rusijos reikalams ir kt. Po to plačiai nupasakojo VLIKO veiklą ir pažymėjo, kad Kanada yra pavyzdys kitų kraš- tų lietuviams.

Meninėj dalyj tautinių šokių grupė "Gintaras" vadovaujamas V. Turdotos pašoko trejetą šokių. Grojo A. Žiobakas.

Solistė J. Liustikaitė, akompo- nuojant muzikui St. Gailevičiui, gražiai išpildė "Mano deimantė" -- J. Žilevičiaus ir "Baltija" -- J. Bertulio.

Varpo choras muz. St. Gaile- vičiaus vadovaujamas išpildė: a) Lietuviais esame mes gimę, b) Malda už tėvynę, c) Laisvės var- pas ir d) Laisvės daina.

Minėjimo metu aukos buvo ren- kamos Lietuvos Nepriklausomy- bės ir Tautos Fondams.

Minėjimas baigtas Tautos Himnu.

P.B.

VASARIO 16 TORONTO SKAUTŲ ŠEIMOJE

Tuntininkė Sigita Ramanauskienė riša kaklaraištį.

V. Bubelio nuotrauka

Mūsų didžiųjų tautinių švenčių minėjimai, ruošia- mi bendruomeniniu mastu, palengva įgauna daugiau ar mažiau propagandinį pobū- dį. Sukviečiami gyvenamo krašto vyriausybės atsto- vai, didesnių laikraščių re- porteriai, jiems pristatoma Lietuvos byla, jiems padai- nuoja chorai, pašoka šokė- jų grupės.

Viskas tuo būdu nukrei- piama į tai, kad programa būtų suprantama svečiams, kad jie laikraščiuose gra- žiau apie lietuvių parašy- tų, daugiau nuotraukų įde- tų.

Tai yra reikalinga, tai ge- rai. Mes tuo vis daugiau draugų įgyjame, tuo patar- naujame savo lietuviškiesiems reikalams. Tačiau pa-

našūs, su giliu politiniu at- spalviu minėjimai, mūsų jaunimui nedaug ką duoda. Jaunimas dažnai politi- niais reikalais mažai domi- si. Todėl atskiri visai kito- kio pobūdžio minėjimai jau- nimui yra būtini. Skautai ir skautės tokius minėjimus- iškilmingas sueigas turi kasmet, minint Lietuvos ne- priklausomybės paskelbimą.

Toronto skautai ir skau- tės tokią iškilmingą sueigą turėjo š. m. vasario 11 d. Prisikėlimo parapijos audi- torijoje. Šatrijos ir Ram- byno tuntų gretos išsirikiavo beveik per visą didžiulę salę, kai svečiams ir tėvams buvo sustatytos kėdės salės šonuose. Sutvarkius rikiuo- tę, atėjo abu tuntininkai, ir buvo įneštos vėliavos. Skai-

Tuntininkas V. Skriniskas primena skautams pareigą mylėti savo tėvų žemę Lietuvą.

V. Bubelio nuotrauka

SLA PILDOMOSIOS TARYBOS RINKIMAI TIK KOVO MĖNESĮ

Su šiuo įvienijimas Lietuvių Amerikoje kas antri metai renka savo vykdomąjį orga- ną -- Pildomąją Tarybą. Tie rinkimai įvyksta šiais 1962 metais.

Organizacijos 50 Seimo nutarimu rinkimai turi bū- ti atlikti per vieną mėnesį ir juo konstitucijoje yra minimas kovo mėnuo. Todėl vadovaujantis Seimo minė- tu seimo nutarimu ir orga- nizacijos nuostatais, kiek- viena SLA kuopa yra pra- šoma, pačiai kuopai pato- giausią dieną -- pradedant kovo 1 d. ir baigiant kovo 31 d., sukvieisti narių susi- rinkimą rinkimams atlikti.

Balsavimai, vykdyti prieš kovo mėn. arba vėliau ko- vo mėn. 31 d. nebus užskai- tomi. Nariai ir kuopos yra prašomos šį pranešimą pri- imti dėmesin ir juo vado- vautis atliekant Pildomosios Tarybos rinkimus.

B. Pivaronienė, SLA Sekretorė

E. ST. LOUIS

Tautinės Sąjungos skyrius rengia užgavėnių vakarą

Naujoji A.L.T.S. East St. Louis apylinkės sky- riaus valdyba šių metų ko- vo 3 dieną, 7 val. vakaro, Grand Marais State Park Dinning Room patalpose, rengia užgavėnių blynų su- būvimą su muzika. Į šį su- būvimą yra kviečiami atsi- lankyti visi skyriaus nariai ir visi apylinkės lietuviai, kurie norėtų jaukiai pra- leisti vakarą ir linksmoje užgavėnių blynų nuotakoje t a r p usavyje pabendrauti. Pageidaujama, kad norin- tieji atsilankyti į šį subū- vimą, iš anksto susiristų su valdybos išdininku Juozu Kleinaičiu -- tel. UP 5-8148 ir tuo palengvintų maisto užsakymo reikalą.

Naujai išrinkta A.L.T.S. East St. Louis Apylinkės skyriaus valdyba pasiskirs- tė pareigomis: pirmininkas Dr. P. Švarcas, vicepirmi- ninkas J. Gumbelevičius, iš- dininkas Juozas Kleinaitis, valdybos narys Vladas Ter- vydis ir sekretorius Bronius Tiškus.

Gegužės mėnesio pradžio- je valdyba numato surengti platesnio masto vakarą su programa, kaip kasmet kad skyrius rengia minėdamas savo įsisteigimo metinę su- kaktį. Skyrius ne vieną kar- tą yra piniginiai parėmęs Vasario 16-tos gimnaziją bei lietuviškos spaudos bei knygos palaikymą ir kreip- piasis į Amerikos valdžios pareigūnus Lietuvos laisvės reikalą. Taip pat talkini- kauja vietos ALT skyriui rengiant Lietuvos Nepri- klausomybės atstatymo su- kakties minėjimą -- Vasa- rio 16-tąją.

B. T.

tyti abiejų tuntų įsakymai išvardijo eilę skaučių ir skautų, pakeliamų į aukš- tesnius vyresniškumo laips- nius bei apdovanojamų pasi- žymėjimo ženklais. Kelio- likai kandidatų buvo leista duoti žodį.

Meninėje dalyje trispal- ve, didele Vytimi ir šventės data dekoruotoje scenoje pasirodė smuiku skautė Renkauskaitė, akomponuo- jant D. Skrinskaitę, piani- nu paskambino skautas V. Rušas ir tris dainas padai- navo sol. A. Vėlyvis. Po trumpos programėlės čia pat esančioje svetainėje su- eigos dalyviai ir svečiai bu- vo vaišinami kavute. Už- kandus jaunimas turėjo progos pasilinksinti ir pa- žaisti.

c. s.

Filisteriui

DR. VYTAUTUI ČEPUI,

jo tėveliui MOTIEJUI ČEPUI mirus, reiškiame gilią užuojautą

Korp! Neo Lithuania Bostono skyrius